

Óvodai program

PERESZTEGI GÓLYAFÉSZEK ÓVODA ÉS MINI BÖLCSŐDE

Nyitva tartás: 6.30 - 16.30

E-mail: peresztegi.ovoda@gmail.com

Telefon: +36 (99) 360-523

Mobil: +36 (20) 5000-603

Tartalomjegyzék

1. Általános rész	3.
1.1. Törvényi megfeleltetés	3.
1.2. Az óvoda adatai	3.
1.3. Területi elhelyezkedés, szociokulturális háttér	4.
1.4. Pedagógiai programunk alapelvei	6.
1.5. Felvehető maximális gyermeklétszám, csoportszámok	7.
1.6. Az óvoda feladatai (az Alapító Okirat szerint)	7.
2. Gyermekkép	8.
3. Óvodakép	8.
4. Az óvodai nevelés célja, feladatai	10.
4.1. Egészséges életmód kialakítása	11.
4.1.1. Gondozás	11.
4.1.2. Önkiszolgáló munka	11.
4.1.3. Egészségvédelem és a biztonságos életvitel szabályai	11.
4.1.4. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	11.
4.2. Az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés feladatai és a szocializáció biztosítása	13.
4.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	15.
5. Az óvodai élet megszervezésének elvei	16.
5.1. Személyi feltételek	16.
5.2. Az óvoda tárgyi feltételei	17.
5.3. Az óvodai élet megszervezése	18.
5.4. Az óvoda kapcsolatai	19.
5.4.1. Együttműködés a családdal	19.
5.4.2. Az óvoda kapcsolatai	19.
6. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai	21.
6.1. Játék	21.
6.2. Verselés, mesélés	24.
6.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	26.
6.4. Mozgás	28.
6.5. Külső világ tevékeny megismerése	31.
6.6. Rajzolás, mintázás, kézimunka	34.
6.7. Munka jellegű tevékenységek	36.
6.8. Tevékenységben megvalósuló tanulás	38.
6.9. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	39.
7. Napirend – hetirend	40.
8. Értékelés az óvodában	43.
8.1. Tervezés	43.
8.2. A gyermekek fejlődésének nyomon követése, a fejlődési napló	43.
8.3. Mérés az óvodában	44.
9. Kompetenciáknak, elvárásoknak való megfelelés	44.
10. A gyermek – és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységekre vonatkozó feladatok	45.
11. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések, a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek	47.
12. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek óvodai együttnevelése	49.
12.1. A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai együttnevelése	49.
12.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek	58.

12.3. Kiemelten tehetséges gyermekek	58.
13. A Peresztegi Gólyafészek Óvoda helyi sajátosságai	59.
14. Záró gondolatok	59.
15. Legitimációs záradék	60.

1. Általános rész

1.1. Törvényi megfeleltetés

Programunk a 363/2012. /XII.17.) számú Korm. rendelet értelmében az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja alapján készült, magában foglalva a hazai és helyi (községi) óvodai gyakorlatok eddigi tapasztalatait, eredményeit, szem előtt tartva a 2011.évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt.) a 1993.évi LXXIX. Köznevelési törvényt, valamint annak módosításait, valamint a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendeletet, illetve a - Kormány 5/2020.(I.31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012.(VI.4.) Korm. rendelet módosításáról.

1.2. Az óvoda adatai

Az óvoda neve:

PERESZTEGI GÓLYAFÉSZÉK ÓVODA ÉS MINI BÖLCSŐDE

Az óvoda címe:

9484 PERESZTEG, PETŐFI SÁNDOR U. 2.
Telefonszáma: 99-360-523 20-5000603

Az óvoda e – mail címe:

peresztegi.ovoda@gmail.com

Az óvoda fenntartója:

PERESZTEG KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
Címe: 9484 Pereszteg, Ady Endre u. 1.
Telefonszáma: 99-532-040

Alapító okiratának száma, kelte:

MB-2/ 2021

Engedélyező szerv neve:

PERESZTEG KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

A Pedagógiai Programot készítette:

Bokor Tiborné igazgató

A program benvéltója:

PERESZTEGI GÓLYAFÉSZÉK ÓVODA ÉS MINI BÖLCSŐDE

1.3. Területi elhelyezkedés, szociokulturális háttér

Óvodánk Győr-Moson-Sopron megyében a nyugati országhatár közelében, Peresztegen található. Az önkormányzat által fenntartott, részben önállóan gazdálkodó, két csoporttal működő intézmény. A falu centrumában helyezkedik el, így jól megközelíthető. Családi ház jellege, gyönyörű udvarának kellemes környezete otthonos légkört áraszt.

Óvodánk nevelőmunkájának megújítását a játék és a tanulás megújítása, korszerűbb szemléletű felfogása köré csoportosítottuk. Mindkét tevékenységnek a gyermekkorban azonosak a gyökerei: a gyermek tevékenységi vágyából, játékoságából fakadnak. Óvodapedagógiai tevékenységünket a község önkormányzata által támogatott oktatásügyi elképzeléseik ismeretében alakítottuk ki és fejlesztettük tovább. Felmértük a szülők és falu társadalmi igényeit, az óvoda szűkebb környezeti, szociális feltételeit és eddigi szakmai munkánkat.

Nevelőtestületünk elfogadta / megszavazta / a tartalmi munka fő irányát, mely szerint jól bevált hagyományainkat megtartva, eddigi gyakorlati munkánkat kis lépésekben fejlesztve valósítjuk meg a nevelési programunkat.

Óvodai életünk szerves része a hagyományápolás. Így a modern világgal ötvöződve tovább él a népi kultúra, s a mai gyermekek is megtalálják benne a szépséget, az örömet és a követendőt.

A néphagyomány ápolás különböző tevékenység-formákban is jelen van.

A jeles napokat egy hosszabb előkészület vezet be, amelyhez az óvónő folyamatosan biztosítja a változatos játéktevékenységet. A várakozás időszakát az együtt játszás, tervezgetés és együtt munkálkodás teszi izgalmassá. Az ünnep a külsőségeivel együtt sem lehet erőltetett, betanított forma, ellenben vidám hangulatú, felszabadult együttlét kell, hogy legyen.

A gyermekek életének jeles napjai

A gyermekek születésnapjának megtartása szép hagyomány. Az ünneplés csoportonként hasonlóan zajlik: az óvónők apró személyes ajándékokat készítenek / bábót, gyöngyfüzessel karkötőt, kis állatot, stb. / A csoporttársak dalokkal, versekkel, köszöntővel kedveskednek, ezt az ünnepelt otthonról hozott finomságokkal viszonozza. / gyümölcs, szörp, rágcsálni való /

Egyéb ünnepeink

Érzelmi kötődésekkel hosszan készülődünk ezekre a családi hangulatban. Ez a tevékenység készülődés, tervezgetés teszi az ünnepeket izgalmassá, örömtelivé és felszabadulttá, amit tevékenyen együtt élünk meg.

Márton-nap

A helyi általános iskola kezdeményezésére közös programként, közös lampionos sétaként indult, majd évről-évre bővült óvodán belüli, szülőkkel együttes programokkal, játszóházzal. /Libasült, sütőtök sütés, lampion készítés, linzer sütés, Márton történetének megismerése stb. /

Mikulás

Meglátogatja a gyerekeket a jóságos Mikulás / beöltözött szülő / aki puttonyából adja a csomagokat, ami az óvónők által készített ajándék. Az óvónők által előre megfogalmazott levelet olvas fel a gyerekekről. Hagyománnyá vált, hogy lovas szekéren érkezik a gyerekek nagy örömére.

Karácsony

A keresztény kulturális értékeink átörökítése, adventi készülődés, hangolódás a közelgő ünnepre.

A készülődés egész hónapban folyamatos: mézeskalácssütés, díszítés, / játszóházzal egybekötve/ karácsonyfadísz –ajándékkészítés,

Először a családdal töltsék a meghitt ünnepet, majd a téli szünetből visszatérve az óvodában örülünk a karácsonyfának és a sok ajándéknak.

Farsang

Az óvodában tartjuk.

/Hetekkel előtte készülünk, csoportszobáink kidíszítésével, jelmezek készítésével, / Tombolával, zsákba macskával, finomságokkal, és az óvoda dolgozói a gyermekek egyik kedvenc meséjét játsszák el, a gyermekek nagy örömére.

Hazafias ünnep: Március15.-e

A gyermekek magyarságtudatának, hazaszeretetének, nemzeti identitástudatának, szülőföldhöz való kötődésének megalapozása.

Történetek a magyar huszárokról, csatáról, katonai játékok, zászló, kokárda készítés, nótázás. Séta községünk emlékművéhez. Koszorúzáson való részvétel.

Húsvét

Húsvéti népszokások és hagyományok átélése játékos formában, hangulati előkészítés.

Játzóház szervezése: Tojásfestés, berzselés, barkácsolás, locsolkodás.

Élő nyuszi érkezése az udvarra. / szülői segítséggel /

Anyák napja

Kiscsoportban: Előkészülnek a gyermekek az év egyik legszebb ünnepére, verset tanulnak, ajándékot készítenek az óvónőikkel a közösen, felkészülnek az ünnepre, s édesapjuk segítségével otthon megköszöntik édesanyákat.

Nagycsoportban nyílt nap keretében: dallal, versekkel, gyermekek által készített ajándékokkal köszöntjük az édesanyákat, nagymamákat.

Évzáró, a nagycsoportosok búcsúztatása

Egy vidám családi délután keretében kis megemlékezéssel búcsúzunk az iskolába menőktől, ajándékozással. Jó idő esetén az udvaron folytatódik a szülőikkel, közös körjátékozással, majd szalonnasütéssel.

Gyermeknap

Tartalmas, színes, vidám nap: ügyességi, játékos feladatokkal, mozgásos versenyjátékokkal, bábszínházzal, légvárral, arcfestéssel.

Nyár eleji kirándulások

Gyerekek és a szülők igényeit, kívánságait figyelembe véve, válasszuk ki a megfelelő helyet.
/ Győr állatkert, Ugri- park, Szombathely Kalandváros, Fertő-Hansági Nemzeti-park, gyalogos túra Nagycenk.
Ezek megszervezésével színesítjük gyermekeink hétköznapijait.

Alapvető feladatunk: A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodából iskolássá szocializálódik.

Nevelőmunkánk tartalmi színvonalát nagymértékben az óvónők felkészültsége, érdeklődése, attitűdje, elkötelezettségük foka határozza meg, melyre a jövőben is építhetünk.

Hisszük, hogy az óvodapedagógus modellt, mintát jelent a gyermekek számára, személyisége az elfogadó és segítő, támogató attitűdön alapszik.

1.4. Pedagógiai programunk alapelvei

Az 1996. Évi LXII. Törvény értelmében az óvodák, az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja című dokumentum alapján nevelési programot készítettek, vagy kész nevelési programok közül választottak.

Mi **helyi nevelési programunk** alapján egy olyan életműszervezést választottunk, amit **kialakult szokásainkra, értékeinkre építettünk.**

Tudatosan, tervszerűen végzett óvónői munka, kötetlen, spontán gyermeki tevékenység, játék, jó hangulatú ritmikus mozgás jellemzi napjainkat, ahol a gyermekeknek igazi gyermekkoruk van, ahol a fejlesztés az óvodai tevékenységrendszer sajátos egészében zajlik. Programunk magába foglalja óvodai gyakorlatunk legjobb tapasztalatait, hogy a gyermekeink óvodai életét még árnyaltabbá, sokszínűbbé tegyük, figyelembe véve az egyéni szükségleteiket

Nyitottak vagyunk a partneri elvárások iránt, de szolgáltatásainkat a szakmaiság és a gyerekek mindenek felett álló érdekét szolgáló szempontok határozzák meg.

Kiemelt szerepet kap a gyermeket megillető jog, az egyenlő hozzáférés biztosításának alapelve.

Figyelembe vesszük:

A Sajátos Nevelési Igényű Óvodai Nevelés irányelvét is, ha az óvoda SNI gyermeket nevel.

Az óvoda a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évben az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel.

Nevelési gyakorlatunk alapja a gyermekszeretet, a harmonikus, nyugodt, egymásra figyelő, támogató és biztonságot nyújtó, a pozitív tulajdonságokat megerősítő óvodai élet kialakítása.

Arra törekszünk, hogy óvodánk gyermekbarát, gyermek közeli, családias legyen, ahol megvalósul a gyermekekkel, szülőkkel való optimális harmónia,

így a családi nevelést kiegészítő funkciót látunk el.

A partnereinkkel folytatott beszélgetések, a visszajelzések, az önelemzések és önértékelések megerősítettek bennünket abban, hogy a pedagógiánk mely meghatározza Pedagógiai Programunkat, jó utat jelöl óvodánk számára.

Óvodánk írásos dokumentumai

- Felvételi előjegyzési napló
- Felvételi és mulasztási napló
- Óvodai csoportnapló
- Óvodai törzskönyv
- A tankötelezettség megállapításához szükséges szakvélemény / Óvodai szakvélemény/
- A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció / egyéni fejlődés nyilvántartása
- Peresztegi Gólyafészek Óvoda Helyi Pedagógiai Programja
- Az intézményvezető éves munkaterve
- Aktuális szervezési-tanügyigazgatási feladatok,
- Elemzés-értékelés, Pedagógiai Program kiemelt feladatai
- A gyermekcsoportok nevelési, éves, tematikus tervei
- Befogadási terv
- Felvételi-mulasztási napló/ Pontos adatkezelés, naprakész nyilvántartás/
- Beírási napló
- Értekezletek jegyzőkönyvei

1.5. Felvehető maximális gyermeklétszám, csoportszám

Óvodánk évtizedek óta 2 részben osztott csoporttal működik:	kis – középső csoport	középső – nagy csoport
felvehető maximális csoport létszám	30 fő	30 fő
Az óvodába felvehető gyermekek száma összesen	60 fő	

1.6. Az óvoda feladatai (az Alapító Okirat szerint)

Az óvoda alapfeladata (államháztartási szakfeladatok rendje szerint) a Szervezeti és Működési Szabályzatban részletesen kifejtve:

Az óvoda szakfeladatai:

851011 Óvodai nevelés, ellátás

562912 Óvodai intézményi étkeztetés
851012 Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, ellátása
Az óvoda vállalkozási tevékenységet nem folytat.

2.Gyermekképünk:

Olyan gyermek nevelése, aki egyedi fejlődő személyiség és szociális lény egyszerre, fejlődő genetikai adottságok, az érés, sajátos törvényszerűségek, környezeti hatások együttesen határoznak meg.

Aki: - szívesen jár óvodába - jól érzi magát a közösségben - testben-lélekben egészséges-kíváncsi - boldog –kiegyensúlyozott - képességei szintjén optimálisan fejlődik - környezetéhez igazodik – problémamegoldó - szereti a természetet, féltőn óvja - vidám, élettel, élményekkel teli.

Tiszteli a szüleit, az óvónőket, dajkákat, bizalommal fordulnak hozzájuk. Bátran, egészséges önbizalommal kommunikál, érzelmeit képes kifejezni, érdeklődő, sok-sok tapasztalattal felvértezett. Udvarias, illemtudó.

- **Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakoztatásának.**

Ezek szellemében fogalmaztuk meg nevelőmunkánk mottóját:

„Hozzon a gyermeknek mindenki, amit tud.

Játékot, zenét, örömet,

Hogy mit fogad el, azt bízunk rá.

Az a szellemi táplálék válik javára

Amit maga is kíván”

/ Kodály Zoltán /

3.Óvodaképünk:

Kollektívánk kiemelt feladatának tekinti az általunk megfogalmazott kritériumoknak való maximális megfelelést.

1. Az óvodás gyermek nevelésének elsődleges színtere a család, melyben óvodánk kiegészítő szerepet tölt be.
2. Óvodánk pedagógiai tevékenységrendszer és tárgyi környezete biztosítja az óvodás gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.
3. Óvó-védő, szociális, nevelési-személyiségfejlesztő funkciót tölt be.
4. Óvodai nevelési célunk, hogy elősegítsük az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakoztatását, a hátrányok csökkentését.
5. Az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével/ ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermek ellátását is /

Alapelveink:

- A gyermeket: elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.
- A gyermek személyisége fejlődésének biztosítása, egyéni képességeinek és készségeinek kibontakoztatása.

- Érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtése, életkorának és fejlettségének megfelelő, sokszínű tevékenységek biztosítása, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játék.

Pedagógiai hitvallásunk

A magyar óvodapedagógia nemzetközi szinten mindig is elismert volt. Ennek rangját, értékeit a ma óvodapedagógusainak is kötelessége megtartani, és a mindennapokban átörökítve tovább vinni.

Óvodánk barátságos, családias, szeretetteljes légkörű intézmény, ahová örömmel jár óvodás, szülő, és dolgozó egyaránt. Ahol mindenki a maga területén, saját képességei szerint, tudása legjavát adja. Ahol fontos az önképzés, az állandó fejlődés, az empátia, a tolerancia, a gyermeki jogok. Óvodánk feleljen meg a szülői elvárásoknak, a gyermekek igényeinek, a szakmaiságnak, és a kor követelményeinek. /pedagógus kompetenciáknak/

Minden gyermekben a személyt, a személyiséget értékeljük. Törekszünk megismerni, megérteni a személyiséget, fontosnak tartjuk az egyéni képesség fejlesztését. Gyermekeink derűs, vidám hangulatban érezzék jól magukat, az óvoda napi élményei a későbbiekben kedves emlék maradjon számukra.

Küldetésünk:

Az óvodánkba járó gyermekek ellátása, társadalmi elvárások kielégítése olyan színvonalon és mennyiségben, amely kiváltja a szülők, az intézmény fenntartójának, és valamennyi partnerének elégedettségét, elismerését.

Törekednünk kell hatékony megismerési technikák alkalmazására.

A gyermek:

- megismerésére
- megértésére
- elfogadására
- gyermeki személyiség formálására

Fontosnak tartjuk:

- együttműködő, tevékeny kapcsolat kialakítását a közvetlen és közvetett partnerekkel
- a partneri elvárásoknak, igényeknek való megfelelést
- magas szintű minőségi munkavégzést
- jó munkahelyi légkör kialakítását, az együtt gondolkodást, ami az előre mutató közös minőségi munka alapja.

Helyi nevelési programunkat az **”Óvodai nevelés országos alapprogramjára”** építettük .

Felhasználtuk:

- az 1989-es „Óvodai nevelés programjának” megőrzendő értékeit
- Nagy Jenőné: „Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel” c. választható program elemeit

- Mérei Ferenc-V. Binét Ágnes: Gyermeklélektan 122.-134 oldal
- Dr. Tóthszöllősné Varga Tünde: Mozgásfejlődés az óvodában
- SNI gyermekek irányelve 2/2005. (III. 1.) OM rendelet
- A családi nevelésre **egységes szemlélettel** alapozva a 3-7 éves korú gyermekek sokoldalú, harmonikus, komplex fejlesztése, személyiségük kibontakoztatása, a gyermekközpontúság alapján, életkori és egyéni sajátosságai figyelembevételével.
- **Előítélet mentesség.**
- Községünkhöz kötődő gyermeki személyiség nevelése. / elfogadás, bizalom, szeretet, megbecsülés /
- Kiemelt jelentőséggel bír az egészséges életmódra nevelés, és a művészeti nevelés / vers, mese, dramatikus játék, ének, énekes-játék, zene hallgatás, rajz, mintázás, kézi munka/
- Közeli és távolabbi természeti környezetük megszerettetése, védelme lehetőségeink által.

Alapvető feladataink:

- Biztonságos, derűs, szeretetteljes légkör megteremtése, mely hozzájárul a gyermekek érzelmi neveléséhez.
- Az egészséges óvodai környezet megteremtése, az egészséges életvitel igényének megalapozása.
- Az egészségügyi szokások alakítása, gyakorlása tevékenységhez kötve.
- Fokozott gondozási feladatok mindennapi ellátása.
- Törekszünk a gyerekek társas viszonyainak kialakításában egymás elfogadtatására, magatartásuk alakítására, a társas viszonyok alakítására.
- Közös élmények, együttlétek, a közösen végzett tevékenységek az olyan erkölcsi tulajdonságokat, mint az egymás iránti figyelmesség, törődés, megértés.
- A gyermekek kíváncsiságára, érdeklődésére, megismerési vágyára épülő tapasztalatszerzésekkel tesszük lehetővé, hogy egyre több ismeretet szerezzenek természeti és társadalmi környezetükben
- A környezet tevékeny megismerésével, a természet szeretetére neveléssel, a környezetvédelmi tevékenységek gyakorlásával törekszünk a gyerekek értelmi fejlesztésére.
- Értelmi képességek / emlékezet, figyelem, érzékelés, észlelés, képzelet, gondolkodás és alkotó vágy / fejlesztése
- Az SNI gyermekek felismerése és megfelelő szakemberhez irányítása
- A hátrányos, ill. a nehezen nevelhető gyermekeknek nyújtott érzelmi támasz, a gazdag élményanyag segítse az óvodai életbe való beilleszkedésüket, hátrányaik enyhítését.
- A rászoruló a tiszta beszédben megkésített beszédű, beszédhibás gyermekek logopédushoz juttatása.

4. Az óvodai nevelés célja, feladatai

Az óvodai nevelés általános feladatai:

az óvodás korú gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása
- az érzelmi, erkölcsi és a közösség(i) nevelés
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

4.1. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés célja a gyerekek testi szükségleteinek kielégítése, egészséges életvitel igényének alakítása az egészséges testi fejlődés érdekében, mindez megalapozza a jó közérzetet, ami minden egyéb tevékenységhez szükséges.

Az egészséges életmód alakításának területei: -

Gondozás – Önkiszolgáló munka – Egészségvédelem, biztonságos életvitel – Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

- Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást segítő dajkákkal.
- Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, fejlődésük nyomon követését a fejlődési napló dokumentumai szolgálják.
- A gyermek testi komfortérzetének kielégítése.
- A gondozási feladatok teljesítéséhez bensőséges gyermek-óvónő, gyermek-dajka kapcsolatot biztosítása.
- Toalett használatával kapcsolatos tevékenységek figyelemmel kísérése, támogatása, tapintat, szükség szerint fizikai segítségnyújtás, / türelem, megértés/
- Papír zsebkendő használata.
- Öltözködés, helyes sorrend, időjárás és öltözködés összefüggésének felismerése, egymáshoz igazítása.
- Önkiszolgáló feladatok elvégzése, gyakorlása alakítja a gyermek énképét, segíti önállóvá válásukat. / Elegendő idő biztosítása, hogy mindez nyugodt, kiegyensúlyozott, türelmes légkörben valósulhasson meg./
- A testi neveléshez a testi szükségleteinek / levegőzés, pihenés, egészséges táplálkozás / természetes mozgásigényük kielégítését biztosítjuk.
- A testi neveléshez, az egészséges életmódra neveléshez szükséges optimális környezetet biztosítunk. Ehhez rendelkezésünkre áll egy szép, jól felszerelt udvar, füves játéktérrel, többfunkciós, esztétikus, a biztonsági szabványoknak megfelelő játékokkal, homokozóval.
- Az udvar esztétikai szépségét adja a sok szép virág, cserje, ízlésesen kialakított virágos kert.
- A rendszeres, örömmel végzett mozgással a gyermeket az egészséges életvitel kialakítására szoktatjuk.
- Biztosítjuk, hogy a gyermekek minél több tevékenységet a szabad levegőn töltsenek. / mínusz 10 fokig /mindennap.
- **Biztosítjuk az időjáráshoz igazodva, hogy minden irányított és szabad játékos mozgás nagy része a szabad levegőn történjen.**
- **A szervezett mozgásra/ a mindennapos testnevelés/ a gyerekek igényei szerint kerül sor./ pl. ebéd előtt is /**
- Pihenés: délutáni pihenéshez a csoportszoba kiszellőztetése, illóolajos mécses előkészítése, nyugodt légkör biztosítása, egyéni alvásigények figyelembevétele, feltételek megteremtése./ korábban ébredők csendben tevékenykedhetnek/ Az elalvás előtti mesélés és az azt követő altatók, dúdolása kondicionáló reflexként hat.
- A gyermekek rendszeres egészségügyi szűrése óvodánkban biztosított / látás, hallás vizsgálat, orvosi szűrés /

- **Egészséges táplálkozás**
- **Nagy hangsúlyt fektetünk az egészséges étkezésre. Elvárásaink közvetítése a szolgáltató felé. Gyermekbarát étkezés / sok főzelék, zöldség, gyümölcs, tejtermék, cukros ételek csökkentése.**
- Sok gyümölcs biztosítása, szülői segítséggel. / eltérő egyéni étkezési szokások tiszteletben tartása /Biztosítjuk, hogy a nap bármely szakában ihassanak. **A túlsúlyos gyermekeknél szülői egyeztetéssel megfelelő kontroll biztosítása.**
- A gyermek testi épségének védelme, **a baleset megelőzés** magába foglalja a személyi és tárgyi feltételek biztosítását, az eszközök, használati tárgyak folyamatos ellenőrzését, valamint karbantartását.
- Óvodánk nem rendelkezik külön öltöző hellyel, így a folyosón, fogason és az öltözőszobákban tarthatják a gyerekek a levett ruhadarabjaikat.
- **Környezettudatos magatartás kialakítására törekszünk, védjük és óvjuk környezetünket. A gyerekek figyelemmel kísérik a kertünk gondozását, részt vesznek a gondozásában./ fű összeszedése, levelek gereblyézése, növények öntözése, fejlődésük nyomom követése / A védett virágokat fokozottan óvjuk.**
- **Kialakítottuk szelektív hulladékgyűjtést.**
/ biztosítjuk hozzá a szükséges feltételeket /

Az óvoda működése során az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat által meghatározott szabályokat szigorúan be kell tartani.

A gyermekek balesetvédelmi és tűzvédelmi oktatásban részesülnek minden olyan esetben, amikor eszközhasználat, utazás vagy valamilyen más körülmény indokoltá teszi. Az oktatás, a kívánt magatartás megnevezése a gyermekek nyelvén, érthetően történjen.

A fejlődés eredménye óvodáskor végére:

- A testápolási szokásoknak megfelelően önállóan tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek. / váljon igényüké az esztétikus frizúra /
- Önállóan használják a mosdót.
- Köhögéskor, tüsszentéskor igénylik és helyesen használják a zsebkendőt. Tisztálkodási eszközükre vigyáznak.
- Esztétikusan megterítenek, étkezés közben kulturáltan viselkednek, igénylik az asztal esztétikus rendjét, terítését.
- A kanalat, villát megfelelően használják, a kés használatával ismerkednek.
- Tudnak önállóan merni az ételből, önteni a folyadékból, önállóan döntenek el, hogy mennyit fogyasztanak.
- Önállóan öltöznek, vetkőznek, ruhájukat ki-begombolják, cipőjüket segítséggel befűzik, bekötik.
- Környezetükben igyekeznek rendet tartani.
- Ügyelnek saját külsejükre, melyben megjelenik a szépre, esztétikusra törekvés.
- Egészségtudatos magatartás kialakítása: zöldség-gyümölcsfogyasztás (napi szinten)
- Óvodáskor végére a gyermekek tudatában vannak a baleseti forrásoknak, ügyelnek önmaguk és mások testi épségére.

Egészségnevelési programok, tevékenységek:

- Zöldség, gyümölcsnapok,
- Egészségmegőrző életmód kampány-egészség hét,

- Ovi-olimpia

4.2. Az érzelmi, erkölcsi, és az értékorientált közösségi nevelés és szocializáció

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző tulajdonsága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Célunk:

- A gyerekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösségen belül. A hátrányos helyzetből érkező gyermekeknél a szeretetteljes kapcsolat kiépítése.

Feladataink:

- **Együttműködést, közösségi kapcsolatokat és érzelmeket erősítő helyzeteket teremtünk, és módszereket alkalmazunk az óvodai és óvodán kívüli tevékenységink során.**
- Nyugodt, kiegyensúlyozott, érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, családi légkör, állandó értékrend megteremtése, beszoktatástól az óvodáskor végéig, **ahol a közös élményeken alapuló közös tevékenységek során pozitív érzelmi kapcsolat jön létre gyermek-gyermek, gyermek-felnőtt között, ahol minden gyermek hibázhat, és lehetősége van a javításra, próbálkozásra.**
- **Az óvodánk segíti a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának” alakulását, és teret enged önkifejező törekvéseinek.**
- **Gyermekeinket egymás elfogadására, megértésére, egymás közötti különbségek elfogadására, szokás és normarendszer megalapozására neveljük.**
- Közösségi élet szokásai és a közösségi magatartás kialakítása.
- **Tudatosan alkalmazzuk a közösségfejlesztés változatos módszereit, a játék és más élmény gazdag tevékenység, program során.**
- Személyiségünk szeretetteljes empátiás kisugárzása, odafigyelő, „anyapótló” magatartása.
- Az élet, az élővilág tiszteletére, megbecsülésére nevelés..
- Az udvariassági beszédformák megismertetése, alkalmazásának figyelemmel kíséréte.
- Társas kapcsolatok formálásának segítése, az összetartozás élményének mélyítése, a „mi-tudat” alakítása.
- A gyermekek és az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot a pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.
- **Inkluzív szemlélettel a különbözőség elfogadásának segítése.**
- A konfliktushelyzet békés mindkét fél számára elfogadható megoldására inspirálás.
- **A tehetséges gyermekek kibontakoztatásának támogatása.**
- A lassabban fejlődő, hátrányos, halmozottan helyzetben lévő gyermekek felzárkóztatása.
- **A gyermeki nyitottságra építve segítjük a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és a családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, és mindazok megbecsülésére.**

- **Az óvodapedagógusok és az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.**
- Az erkölcsi értékek és normák gyermeki tudatban való kialakítása, egymásra épülése, személyiségének szerves részévé válása / képzetek, fogalmak, ítéletek/
- Köszönés, játékok átadása-helyes eligazodása, viselkedés / helyes és helytelen megítélése/ életkori sajátosságok/
- Öszinteség szerepe, fontossága.
- Szeretet, tisztelet, szófogadás.
- Szülői viszony, szülők erkölcsi ítéletei, azok szintjei.
- Szülő-gyermek közötti szeretetteljes kapcsolat, vagy annak hiánya.
- Szülő fegyelmezési módszerei.
- Óvónők szerepe.
- Értékek, szabályok fontossága-hiányában gyermeki bizonytalanság.
- Érzelmi kötődés segíti a helyes út megtalálását.
- Az érzelmi átéléssel társult erkölcsi ismeret beépül a személyiség szerkezetébe és belsővé válik.
- Udvariasság, együttérzés, együttműködés, alkalmazkodó képesség.

Az óvodáskorú gyermek jellemző tulajdonsága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Családias légkörben kialakul a gyermek érzelmi kötődése társaihoz, felnőttekhez egyaránt. Ez olyan alaphangulatot ad, ami kapcsolatteremtésre, cselekvésre, játékra ösztönöz. Mindehhez tevékenykedtető élet szükséges, ahol a közös élmények biztosítják a gyermekek együttműködését, amely formálja az egymáshoz való viszonyukat, közösségi életre való felkészítésüket.

A csoportszobák kedves, derűs, nyugalmat árasztó berendezése hozzájárul ahhoz, hogy a gyermek egész nap folyamán megfelelő helyet találjanak, és jól érezzék magukat. A befogadásra is külön gondot fordítunk, ahol az anya a gyermekével együtt ismerheti meg a közösségbe történő beilleszkedést. Befogadás időszaka meghatározza a gyermekek kialakuló érzelmi kötődését az óvodához. A lehető legnyugodtabb feltételeket kell megteremteni az óvónőnek a szülőkkel együtt a gyerekek közösségbe történő beilleszkedéséhez. Mindig az adott körülményeket mérlegelve döntsön az óvónő. A befogadás ideje alatt a gyermekek elhozhatják azokat a tárgyakat, amelyekhez ragaszkodnak. A befogadásnál lehetőleg mindkét óvónő részt vesz, s a dajkával együtt gondosan előkészíti ezt az időszakot.

A dajkák munkáját is hassa át az érzelmi töltés, így pozitív gyermek-dajka kapcsolat alakulhat ki.

A nehezen beilleszkedő gyermekeket mondókával, dallal, ölbeli játékokkal nyugtatjuk meg. Az érdektelen gyermekre szenteljen figyelmet az óvónő, hogy mielőbb kiderítse érdektelenségük okát, mert befolyásolását csak így tudja elindítani.

Az agresszív gyermek lehetőleg ne kapjon figyelmet agresszivitásán keresztül. A negatív viselkedési módot szándékosan mellőzni szükséges.

A humor jó segédeszköz a pozitív töltésű viszonyok ápolásában, a szeretet egy bizonyos formája. A nehézségeket a humor feloldhatja, a görcsösséget megszünteti.

Az óvónő magyarázatban jelenjen meg a dolgok pozitív oldala.

Lefekvésnél különös figyelmet fordítunk a személyes kapcsolatra. / simogatás, betakargatás / Bővítsék ki az óvodások és az idősebb gyerekek / volt ovisok / kapcsolatának lehetőségét.

A jó nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet, korlátokkal együtt. A korlátokat úgy szükséges megszabni, hogy az adott korosztály meg tudjon felelni az elvárásoknak.

Hangsúlyt fektetünk az udvarias magatartásra a nap minden szakában, a kulturált viselkedés jó szokásaira: köszönés, valamit kérni, megköszönni, megszólítás, hangnem, beszédstílus. A közös együttlétek, a közösen elvégzett munka öröme olyan erkölcsi tulajdonságokat erősít, mint az együttérzés, lelkiismeretesség, őszinteség, igazmondás, önzetlenség, figyelmesség. Fejleszti akaratukat, ezen belül önállóságukat, önfegyelmüket, kitartásukat, feladattudatukat, szabálytudatukat.

A kiemelt figyelmet igénylő - nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló érzékszervi, értelmi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket, sajátos törődést igényel, ezért szükség esetén megfelelő szakemberek közreműködését kérjük.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

- Ragaszkodnak egymáshoz, a felnőttekhez, óvodájukhoz s ez cselekedeteikben nyilvánul meg.
- A közös tevékenységekben aktívan és érdeklődéssel vesznek részt.
- Figyelemmel, türelemmel hallgatják az óvónő és társaik közlését. Ébredzik bennük a közösségi tudat.
- Igényükké válik a helyes viselkedés, szokások, szabályok betartása.
- Konfliktusos helyzetben társaikkal egyezkednek.
- Örülnek a közösen elért sikereknek, a közös élményeknek.
- Kérés nélkül is segítenek egymásnak és a kisebbeknek.
- Érdeklődnek társaik iránt, szeretettel köszöntik egymást.
- A tevékenységeket komoly feladattudattal végzik és befejezik.
- Képesek nyugodtan ülni és figyelmesen meghallgatják a felnőttek és gyermekek közléseit.
- A felmerülő akadályokat képesek legyőzni
- Szociálisan éretté válnak az iskolára.

4.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat számunkra. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása-beszélő környezettel, helyes minta és szabálykövetéssel-**az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van.** Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, fokozására, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére jelentős figyelmet fordítunk.

Az értelmi nevelés a gyermek spontán és tervezetten megszerzett ismereteire, tapasztalataira építsen, bővítse, rendszerezze azt különböző tevékenységek, és élethelyzetekben való gyakorlása során.

Az óvodapedagógus feladata továbbá az értelmi képességek / érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás/ valamint az alkotóképesség fejlesztése. **Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.**

Az óvónő építsen a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire.

Változatos tevékenységekkel további élményeket, tapasztalatokat szerezhetnek gyermekeink az őt körülvevő természeti-, társadalmi környezetről.

Feladataink:

- **Biztonságos, elfogadó, szeretetteljes légkör megteremtése, ahol bátran elmondhatják a gyermekek gondolataikat.**
- **Minden gyermeki kérdés megválaszolása.**
- **Változatos tevékenységek szervezése, biztosítása.**
- **Figyelem-összpontosításra motiválás**
- **Kommunikációs helyzetek teremtése, a gyermekek beszédkedvének felkeltése.**
- **A gyermekek szókincsének bővítése.**
- **Nyelvtanilag helyes, jól érthető, tiszta beszéddel mintaadás.**
- **Szakmai kapcsolat tartása a logopédussal.**

5.Az óvodai élet megszervezésének elvei

5.1. Személyi feltételek

Az óvodai nevelés a gyermek neveléséhez szükséges a teljes óvodai életet magába foglaló foglalkozások keretében folyik, oly módon, hogy a teljes nyitva tartás ideje alatt a gyermekkel minden csoportban óvodapedagógus foglalkozik, óvodapedagógusonként és csoportonként összesen napi két óra átfedési idővel./20/2012. (VIII.31.) EMMI rend.12§

Az óvodában a nevelő munka középpontjában a gyermek áll.

Kulcsszereplő az óvodapedagógus, akinek meghatározó a személyisége a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek.

Az óvodapedagógus attitűdje:

- Segítő, támogató, elfogadó
- Vidám, felszabadult játéklégkör létrehozásának képessége
- Elkötelezett a differenciált nevelés iránt
- Jó empátiás készséggel rendelkezik
- Gyermek- és családcentrikusság jellemzi
- Környezettudatos szemlélet jellemzi
- Csatjátékos

Az óvodapedagógus feladatai:

- **tanköteles korú gyermekek felkészítése az iskolára**
- **iskolakezdéshez szükséges képességek fejlesztése**
- **ismeretek bővítése egyéni képességek figyelembe vételével**

- **felzárkóztatás (SNI,BTM.)**

Óvodánk személyi feltételei jónak mondhatók. Csoportonként két óvodapedagógus dolgozik, így tudjuk biztosítani, hogy nevelőmunkánkat az óvoda teljes nyitvatartása alatt óvónő végezze. A dajka létszám csoportonként egy fő.

Óvónőink mindnyájan felsőfokú végzettségűek.

A dajkák a dajkaképzőben szerezték meg a gondozásban, egészségügyi ellátásban, nevelésben az alapismereteket.

Az óvoda dolgozói:

Felsőfokú végzettségű, főállású óvodapedagógus száma: 4

Ped II.: 2

Szakképzett, főállású dajkák száma: 2

Programunk megvalósításának színvonalát, minőségét és eredményességét az óvónő személyisége, a nevelőtestület légköre és a vezető közreműködése dönti el

Fontosnak tartjuk az egy csoportban dolgozó óvónők jó együttműködését, a gyermekekre vonatkozó információk átadását, a munkával járó erőfeszítések és tapasztalatok megosztását. Az óvónői párok tudjanak együtt tervezni, összehangoltan dolgozni.

Igényünk van a folyamatos önképzésre, szükségesnek tartjuk a továbbképzéseken való részvételünket. Óvónőink széleskörű szakirányú továbbképzéseken vettek részt.

Dajkák közössége:

Az óvodai nevelés-gondozás feladatai nélkülözhetetlenné teszik a dajkák lelkiismeretes, pontos és hozzáértéssel végzett munkáját. Az óvónők továbbra is vonják be őket a közösségi élet és az egészséges életmód szokásainak gyakorlásába/ pl. séták, kirándulások alkalmával, gondozási feladatok ellátása, étkezési előkészületek, stb. / így közvetlenül és tevékenyen részt vesznek a csoport életében.

Ha az óvoda reggel 8.00 óra előtt vagy a délutáni időszakban nem fejlesztő, iskolaelőkészítő vagy más, kifejezetten nevelési jellegű foglalkozást szervez ezen időszakokban a gyermekek felügyeletét nevelő – oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy is elláthatja. (Púétv. vhr. 9.§ (5) bek., Épr. 33/B.§ (5) bek.).

5.2.Az óvoda tárgyi feltételei

A program megvalósításához szükséges eszközök és felszerelések rendelkezésünkre állnak, mely megfelel a kötelező minimális eszköz- és felszerelési jegyzékbe foglaltaknak. Ezek folyamatos pótlása / elhasználódás miatt / és korszerűsítése azonban szükséges.

Óvodánk több, mint hatvan éve épült, állagát igyekszünk fenntartani, és állandó felújításokkal korszerűsíteni.

Csoportszobák száma: 2 Mérete megfelelő: 49 m² Tágasak, világosak.

Egy négyzetméterre jutó alapterület 2 m², megfelel a törvény által előírtaknak.

Az épületben található még vezetői iroda, pedagógusok öltözője WC-vel, zuhanyzóval, egy fejlesztő szoba, kamra.

Óvodánkat 2018-ban, pályázati segítséggel fenntartónk teljesen felújította, minden igényünket figyelembe véve.

Berendezési tárgyait, bútorainkat is megújultak, esztétikusak, igényesek. Játékokkal, könyvekkel jól felszereltük vagyunk. //játékvásárok, könyvvásárok jutalékából bővítjük eszköztárunkat/

Udvarunk / 1300 m²-ével / kedvelt gyermekeink körében. A növényzet, a természet közelsége segíti nevelő munkánkat.

Árnyas-napos, füves-aszfaltos részekre tagoltsága, homokozója, mozgásfejlesztő esztétikus fa játéka, kerékpárútja, lengő hintái sokfajta játékra ad lehetőséget, így biztosítva gyermekeink jó közérzetét.

A program megvalósításához szükséges alapvető tárgyi feltételek adottak, karbantartásukra, bővítésükre folyamatosan lesz szükség.

5.3. Az óvodai élet megszervezése

Az óvodai foglalkozásokat az óvoda helyiségeiben, illetve egyéb, a foglalkozás megtartására alkalmas helyen kell megszervezni. Az óvodán kívül akkor szervezhető foglalkozás, ha a gyermekek intézményi felügyelete a külső helyszínen oda-vissza jutása biztosított. A szülőt az óvodán kívül szervezett foglalkozásról előzetesen tájékoztatni kell.

A csoportok szervezési elvei:

A gyermekek érdeke, életkora és fejlettsége a fő szempont, melyet a nevelőtestületnek együttműködően kell támogatni.

- A gyermekek csoportba kerülésének elve: életkor, fejlettség, csoportlétszám
- A gyermekek fejlődésbeli különbségére differenciált tevékenységi stratégiát kell tervezni.
- A tevékenységet a nagyok szintjére kell szervezni, a kicsik kedvük szerint kapcsolódhatnak be.
- Fontos mindenki önmagához mért értékelése, az életkor és a fejlettség nincs összhangban, sok esetben jelentős érésbeli eltérés lehetséges.
- A nagyobbak szociális vonzereje az óvónői hatást erősíti.
- A nagyok részére minden tevékenységnek megvannak a szabályai, lehetőségekkel és a korlátokkal együtt.
- Az önkéntesség nem jelenti a rendszeres távolmaradások elfogadását.
- Kezdeti, **befogadási** időszakban szilárd szokásrendszert kell kialakítani.
- Életkortól függetlenül erősíteni kell a szociális szerepeket. Támaszkodni kell azoknak a gyerekeknek a segítségére, akik azonosulnak a szabályokkal.

Tervezésünk: éves terv, tematikus terv, heti terv.

Komplex módon vesszük figyelembe a pedagógiai folyamat minden lényeges elemét: a tartalmat, a gyermek előzetes tudását, motiváltságát, életkori sajátosságait, a nevelési környezet lehetőségeit, korlátait.

A módszereket az adott helyzetnek megfelelően, rugalmasan alkalmazzuk.

Pedagógiai terveinket a megvalósítás eredményének függvényében felülvizsgáljuk

Logopédiai foglalkozás heti egy alkalommal / 3 órában

Fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus foglalkozik a fejlesztésre szoruló gyermekekkel, SNI gyermekkel, igény szerinti óraszámban foglalkozik.

5.4. Az óvoda kapcsolatai

Az óvodapedagógus feladata: a 7. kompetenciának való megfelelés: Kommunikáció, szakmai együttműködés, problémamegoldás.

Kommunikációnkat minden partnerrel a kölcsönösség és a konstruktivitás jellemez.

5.4.1. Együttműködés a családdal

Az óvoda a családdal együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Arra törekszünk, hogy a szülők megelégedésére ápoljuk, védjük, neveljük, fejlesszük a gyermekeket. A szülőket partnerként tekintjük, ismertetjük velük nevelési felfogásunkat, programunk céljait, feladatait. Megismerjük a családok nevelési szokásait, eljárásait. A szülők problémáit megértjük, lehetőség szerint segítséget nyújtunk. Legfőbb célunk az egymás iránti bizalom erősítése.

Óvodai nevelésünk csak akkor lehet eredményes, ha a szülők támogatását elnyerjük, s létrejön az összhangban történő nevelés.

Vállaljuk, hogy a gyermekeket gondozzuk, szeretjük, képességeihez mértén megtanítjuk mindenre, amit egy óvodáskorú, gondosan nevelt kisgyermeknek tudni illik.

A gyermekek egyéni fejlődéséről folyamatosan konzultálunk a szülőkkel.

Fontosnak érezzük a hiteles tájékoztatást, a tapintatos segítség adást. A szülők igényeinek megfelelően igyekszünk minél több lehetőséget adni, hogy előzetes megbeszélés alapján, bármikor betekintést nyerjenek gyermekeik óvodai életébe.

A kapcsolattartás, együttműködés formái:

- A beíratás, jelválasztással az első személyes kapcsolatfelvétel.
- Összevont-és csoport szülői értekezletek: együttes tájékoztatás az óvoda munkarendjéről, közérdekű nevelési kérdésekről, változásokról.
- Családlátogatás / szülői igény szerint, ismerkedés a családdal nevelési szokásaival, valamilyen probléma estén /
- Befogadás: lehetőséget adunk, hogy a gyerekek a szülőkkel együtt ismerkedjenek az óvodával. Fokozatos időcsökkentéssel vegyenek részt a szülők ebben a folyamatban. Az anyás beszoktatás kiválóan alkalmas, hogy a szülő megismerje az óvoda életét, szokásait, s mintát kapjon gyermeke neveléséhez.
- Egyéni beszélgetések: az aktualitásoknak megfelelő egyéni esetmegbeszélés.
- Nyitott óvoda: előzetes megbeszélés alapján a szülő bepillantást nyerhet gyermekek óvodai életébe.
- Közös ünnepek: farsang, Márton-nap, anyák napja, évzáró, kirándulás

5.4.2. Kapcsolattartás a bölcsődével

A gyermekek óvodai beilleszkedésének segítése, a bölcsőde – óvoda átmenet megkönnyítésével.

Az együttműködés formái: kölcsönös látogatások, ünnepeken, rendezvényeken való részvétel.

5.4.3. Óvoda –Iskola

Az óvoda és az általános iskola közötti megfelelő együttműködés előkészíti a gyermek iskolakezdését és segít az óvoda iskola közötti átmenet megközelítésében. Arra törekszünk, hogy az iskola megismerje céljainkat: az egyéni képességek figyelembe vételével, a gyermeki játékszabadság tiszteletbe tartásával, környezetében jól eligazodó, jó kapcsolatteremtő képességekkel rendelkező az iskolai életre alkalmassá váló gyermekeket nevelünk. Fontosnak tartjuk az átmenet zökkenőmentességét. Ennek érdekében folyamatos, rendszeres, hagyományteremtő-és megtartó kapcsolatra törekszünk az iskolával.

Az együttműködés formái:

- Kölcsönös látogatások, tapasztalatgyűjtés / a tanév során meglátogatjuk a volt nagycsoportosainkat, április- májusban elvisszük a leendő kisiskolásokat, hogy ismerkedjenek az iskolával.
- Szakmai megbeszélés, közös tanácskozások az alsós nevelőkkel
- Közös rendezvények, ünnepek szervezése, Márton-napi felvonulás, Farsang

5.4.4. Óvodánk egyéb kapcsolatai

Önkormányzati fenntartóval:

Kapcsolatunk korrekt, bizalomra épülő: részben hivatalos, részben pedig támogató, segítő jellegű. Problémáink megoldását az együttműködés jellemzi. Időpont egyeztetéssel a Polgármester és a Jegyző bármilyen témában fogadja az óvodavezetőt.

Formái:

- Kölcsönös tájékoztatás, egyéni megbeszélés
- Óvodavezető beszámolója
- Óvodavezető részvétele azokon a képviselőtestületi üléseken, amelyek az óvodát érintik.

Egészségügyi szervekkel: védőnő, gyermekorvos, ÁNTSZ

Formái:

- Alkalmanként esetmegbeszélés.
- Időszakos szűrés az óvodában, védőben,
- Jövőben szeretnénk biztosítani a fogászati szűrést

Szakszolgálat/ logopédussal, fejlesztő pedagógussal, szükség esetén gyógypedagógussal, szurdopedagógus/

A kapcsolattartás formái:

- Logopédiai szűrés szeptemberben a középsős és a nagycsoportos gyermekeket érintve
- Egyéni fejlesztés a rászoruló gyermekek részére

Szakmai szervekkel:

- Folyamatosan figyelemmel kísérjük a felkínált szakmai képzéseket, tanfolyamokat.

- Szakmai tevékenységünk fejlesztése, megújítása érdekében igénybe vesszük segítségüket.

6. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

Az óvodapedagógus feladata a 9 pedagógus kompetenciának való megfelelés!

6.1 A játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze, elemi, pszichikus szükséglete, melynek mindennap, visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek első, valódi játszótársa a felnőtt- a szülő és az óvodapedagógus- tehát utánozható mintát ad a játéktevékenységre. Az óvodai életükbe előtérbe helyezzük a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, játékos tevékenységek szervezésében is meg kell mutatkoznia.

Fajtái:

- gyakorló játék
- építő – konstruáló játék
- szimbolikus játék
- szabály játék
- barkácsolás
- bábozás, dramatizálás

Cél:

- A kisgyermek személyiség fejlesztése a játékon keresztül. Az átélt tapasztalatainak, vágyainak kibontakoztatása.
- Nyújtson örömelményt a játék, amely érzelmi színeképüket gazdagítja, **melyen keresztül személyiségük fejlesztését megfelelő módszerekkel tárjuk fel.**
- Váljon gazdagabbá, sokrétűbbé, tájékozódó tevékenységgé a játék és a játékba integrált tanulás.
- Sokoldalú tapasztalatszerzés lehetővé tétele a szabad játék és a játékba integrált tanulás keretében.

Feladatok:

- A játékhoz szükséges feltételek biztosítása.
- **Az óvónő játéksegítő módszerei, a játékfajták minőségének, tartalmának gazdagítása / mozgásos játék, gyakorló játék, szerepjáték, építő-konstruáló játék, barkácsolás, szabályjáték, dramatikus játék és bábozás /**
- Nagyobb teret adni a szerepjátékoknak, melyek igen jelentősek a gyermekek személyiségének fejlődése szempontjából.
- Bővíteni a szerepjátékok témáit, eszközeit, és ehhez szükséges élményeket, tapasztalatokat.
- Gyermekek beszédképességének fejlesztése a játékban.
- A szülők szemléletformálása: ötletadás játékvásárláshoz.

- **Csoportos tevékenységek esetén is figyelünk az egyéni szükségletekre és a gyermekek egyéni igényeinek megfelelő módszerek, eljárások alkalmazására**

A játékhoz szükséges feltételek biztosítása

- Fontos, hogy az adott csoportban az életkori sajátosságoknak megfelelő méretű és számosságú ill. esztétikus játékeszközök álljanak a gyermekek rendelkezésére, melyek valamilyen játéktevékenységre motiválják őket.
- **A játék során a gyermekek feszélyezettség nélkül tudjanak önállóan vagy társaikkal önfeledten játszani.**
- **Tudatosan alkalmazzuk a konfliktus megelőzés módszereit pl: közös szabályalakítás, értékelési szempontok tudatosítását, pozitív példák megerősítését, a következetességet.**
- A valódi alkotó játékhoz megfelelő időre és helyre van szükségük a gyermekeknek. Ezt figyelembe véve minden csoportban külön teret biztosítunk a különböző jellegű játéktevékenységekhez. / mesesarok, babakonyha, babaszoba, építősarok és egyéb nyugalmasabb tevékenységekhez szükséges hely. / A megfelelő játékeszközök és játékterek megléte mellett a játéklehetőség folyamatosságát is biztosítjuk az elmélyült, alkotó jellegű játék kialakulásához.
- Az óvónő a játékhoz olyan eszközöket biztosítson, mely izlées, praktikus, hogy sokféle ötlethez, játékfajta-hoz ihlesse.
- A kreatív önkifejezés fejlődésének segítése.
- A gyermekek által készített eszközöket a gyerekek által elérhető helyen tároljuk, bármikor használhassák.
- A szerepjátékok kialakulásához, tartalmuk bővüléséhez élményszerű tapasztalati lehetőséget biztosítunk.
- A 3-4 éves gyermekeket megtanítjuk bizonyos játékeszközök célszerű használatára. Játékukba csak ötletadás szintjén, vagy balesetveszély esetén avatkozunk be.
- Segítjük a későbbi játszó párok, játszócsoportok kialakulását.
- A napirendet igyekezünk úgy alakítani, hogy az udvari játéktevékenységhez minél több idő jusson.
- A legnagyobbak korábbi ébredése növelje a kinn töltött időt.

Az óvónő játéksegítő módszerei a 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták minőségének, tartalmának gazdagításához

A gyermekek játékszintjének felmérése / egyéni, csoport /

A 3-4 éves gyermekeknek leginkább a gyakorló játékhoz szükséges eszközöket, valamint egyszerű mozzanatok tartalmazó szerepjáték kellékeit kínáljuk fel. Szükség szerint megtanítjuk őket az eszközök célszerű használatára, esetleges szabályokra.

A gyermekek játékában szükség szerint szerepet vállalunk, esetlegesen példát adunk, szükség szerint szabályokat állítunk fel.

Az építő és konstrukciós játékoknál észrevetjük a sokféle variációs lehetőséget.

Felhívjuk a gyermekek figyelmét a más-más anyagból készült, többféle formájú tárgyak tulajdonságaira,

Megéreztetjük a gyermekekkel az alkotás örömet, ösztönözve a további még gazdagabb, elmélyültebb játékra.

Koncentráló képességet ügyességi, szabály, valamint társasjátékok használatával fejlesszük, s a játék élvezetére is megtanítjuk. Ezzel koncentráló képességük is fejlődik.

Gondolkodásra készítjük őket esetleges maguk alkotta szabályok kitalálására, ügyelve az egyszerűsége, betarthatóságra.

A szabályjátékokhoz tartozó nyertes és vesztes, pozitív és negatív élmények elviselésében segítséget nyújtunk.

A dalos népi és mozgásos játékok, mondókák, versek gyakori hangoztatásával ismertetjük meg a gyerekeket.

Az anyanyelvi játékok kiválasztásával elsődleges szempontunk a szókincs gyarapítása a kifejezőkészség és az artikuláció fejlesztése.

Szabad játék:

A játék szerepe az Alapprogram szerint elsődleges, elemi-pszichikus szükséglet, mással nem helyettesíthető. Létfontosságú kompetenciák fejlesztésére szolgál, a gyermeki személyiség tükré.

Szabad játékban az élmények feldolgozása szabadon történik, az óvónő modellt nyújtó társ, aki direkt módon nem avatkozik be a játékba, de magasabb szintre juttatja a gyermeket a fejlesztés, utánzás, minta követés során.

A gyermekek játéka a felnőtt által nem tervezhető, de a saját feltételteremtő munkája igen.

A szabad játék feltételrendszerének elemei:

- megfigyelés
- a gyermek érdeklődési köre
- a tárgyi környezet
- az óvónő részvétele a játékban / nem létező dolog elővétele/

Az óvónő feladata:

- Biztosítson a napirendben minél hosszabb folyamatos játékidőt, délelőtt és délután egyaránt, amelyekben a szabad játék túlsúlya érvényesüljön.
- Szabad teret biztosítson a gyermek önkifejezésének.

A gyermekek folyamatos játéktevékenysége megszakad / kötelező érvényű / szervezett mozgástevékenység miatt. Jó idő esetén az udvaron, évszaknak megfelelően hideg idő estén a tornateremben.

A fejlődés várható eredménye

- A gyerekek képesek elmélyülten, alkotóan, egyénileg és csoportosan örömmel, önfeledten játszani.
- Képesek egyéni ötlet vagy élmény alapján építeni, konstruálni.
- Szívesen vállalnak szerepet.
- Betartja a társas viselkedés elemi szabályait.
- Szabályjáték során betartja a szabályokat / másokat is figyelmeztet a szabályok betartására /
- Játékában kitartó.
- Egészséges versenyszellemben tevékenykedik.
- Kör,- és felelgetős játékban szívesen vesz részt.
- Probléma helyzetekben kreatív megoldásra törekszik, és **kihasználja a tevékenységekben rejlő lehetőségeket, és önálló felfedezésre, gyakorlásra törekszik.**

6.2. Verselés, mesélés

A tevékenység célja:

- A nyelv szépségének, kifejező erejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, mondatszerkesztéssel a **biztonságos önkifejezés megalapozása.**
- A korosztályának megfelelő irodalmi élmények nyújtásával az **irodalmi érdeklődés felkeltése.**
- Élménynyújtással hatni a gyermek érzelmi, értelmi, etikai világuk fejlődésére, szemléletmódjának és a világképének kialakítására.
- A mese mindenható varázs erejének érzékeltetése.
- A versek játékos ritmikusságának, zeneiségének megszerettetése.
- **A magyar kultúra értékeinek átörökítése.**
- **Interkulturális nevelés.**
- **A szülők nevelési szemléletének formálása.**

Feladatok:

- Változatos irodalmi élmények közvetítése.
- A gyermekek motiválása az irodalmi élmény befogadására
- Az irodalmi élmény befogadásához szükséges „szertartás” kialakítása.
- A nyelvi képességek fejlesztése mondókákkal, versekkel, mesékkel, bábozással, dramatikus játékokkal.
- Képeskönyvek elérhetőségének biztosítása.
- Irodalmi művek ajánlása a szülőknek.
- A mesélés szerepének megismertetése szülői körben.

A felhasználásra szánt irodalmi anyag célszerű, igényes válogatása, összeállítása

- Az óvodáskorú gyermek a népmeséket a népi hagyományokat felelevenítő mondókákat, rigmusokat, a magyarság történetét feldolgozó mondavilág elemeit, meséit, valamint a klasszikus és kortárs irodalmi műveket egyaránt kell ismertetniük életkori sajátosságaikhoz igazodva.

Az óvónők a meséket, verseket elsősorban az évszakok, ünnepek és jeles napok aktualitásának megfelelően válogatják. Az irodalmi anyag összeállításában a pedagógiai, pszichológiai, módszertani tudatosság a döntő. Csak művészi értékű irodalmi alkotások felhasználásával igyekezünk a gyerekeket irodalmi élményhez juttatni.

A 3-6-7 éves korú gyermekeknek megfelelő tartalmak biztosítása

Az óvónők az irodalmi anyag összeállításánál feltétlenül figyelembe veszik a gyermekek életkori sajátosságait. Azoknak megfelelően állítják össze a tanításra szánt mondókákat, verseket, ill. meghallgatásra szánt meséket, verses meséket, a magyarság történetét feldolgozó mondavilág elemeit, meséit, a klasszikus és kortárs irodalmi műveket.

3-4 éves korban

- Rövid lélegzetű mondókák, mondóka mesék.

- Érthető, egyszerű cselekményen alapuló mesék, állatmesék, történetek, rövidke versek.
- Ismerkedés a képes-mesés könyvekkel.

4-5 éves korban

- Mondókák, hangutánzó mese, párbeszédese mese, láncmese, egyszerűbb szerkezetű tündérmese, történetek.
- Hosszabb lélegzetű versek.

5-6-7 éves korban

- A népi mondókák, kiolvasók, névcsúfolók mellett lírai hangulatú versek.
- Cselekményesebb állat- és népmesék, realisztikus mesék mellé beépülnek a műmesék, tündérmesék, tréfás mesék.

A nyelvi képességek fejlesztése, mondókákkal, versekkel, mesékkel, bábozással, dramatikus játékokkal.

A népi mondókák, versek, mesék, dramatikus játékok az óvónők legszélesebb, legvonzóbb eszköztára a gyermekek szókincsének gyarapításához, a szavak helyes artikulálásához, a nyelvtanilag helyes beszéd elsajátításához. A lovagoltatók, höcögtetők és egyéb testközeli játékos mozdulatokat tartalmazó népi mondókák alkalmazása az óvónők számára a legjobb lehetőség az irodalmi alkotások megkedveltetésére. Ez a szituáció több szempontból is kedvező a gyermeknek, óvónőnek egyaránt. A gyermek a felnőtt ölében, biztonságban, jól hallható közelségben hallhatja az aktuális mondókát, amelynek valamilyen formában ő is a részese. Ezek az alkalmak az érzelmi egymásra találás lehetőségei. **Az ilyen együttlétek kedvezően befolyásolják a gyermek érdeklődését az irodalmi alkotások iránt. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, belső képvilágot jelenít meg. Ez a folyamat a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A mese életkorilag a legmegfelelőbb a gyermek szorongásainak feloldására, a csodákkal, átváltozásokkal ráébreszti a gyermeket a külvilág dolgaira.**

Vonzódásukat a művészeti alkotásokhoz, vidám rigmusokkal, állathívogatókkal, altatókkal, kiolvasókkal, egyszerű szerkezetű állatmesékkel, majd ezek körének bővítésével lehet szinten tartani, fokozni.

A különböző jellegű irodalmi alkotások szinte észrevétlenül bővítik a gyermekek ismereteit.

Ezek hallgatása, mondogatása, a bábozás a beszédkészségük fejlődését segíti elő.

Alkalmat adnak a bátrabb gyermekek szóbeli megnyilatkozására.

A mindennapos mesélés, mondókázás és a verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végére

- Örömmel várják a mesélést.
- Képes kitartóan figyelni.
- Emlékezetében megtartja az egyszerűbb mesefordulatokat.
- Képes a folytatásos mese szálait felidézni.
- Szívesen nézeget mesekönyvet.
- Szívesen mond verset.
- Szereti a mondókákat.

- Képes történeteket elmondani.
- Képes meséket, történeteket alkotni.

6.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A zenei nevelést már a születéstől kell kezdeni, hiszen a zene hatása olyan emberformáló erő, amely kihat az egész személyiségére. Az értékes zene fogékonyá teszi a gyermeket a szép befogadására, formálja ízlését és emberi magatartását.

Célja:

- A zene iránti érdeklődés felkeltése, befogadására való képesség megalapozása.
- A gyermekek zenei hallásának, ritmusérzékének, éneklési készségének, harmonikus, szép mozgásának fejlesztése.
- A szülőföld értékeinek átöröklése a népzene, a népdal, a népszokások és a népi hangszerek megismerése által.
- Az egyéni és együttes éneklés és a közös játék pozitív élményének megélése.

Feladatok:

- Igényes zenei kultúrát képviselő dalok, dalos játékok, mondókák kiválogatása, ezek összeállítása az életkornak és az adott csoport képességeinek megfelelően.
- Zenei érdeklődés felkeltése.
- A gyermekek zenei képességeinek, készségeinek megalapozása, fejlesztése.
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése a tervezett zenei tevékenységek felhasználásával.
- Figyelünk az egyöntetű, esztétikus mozgáselemekre, későbbi tánclelésekre, mert ezek egyedi formában segítik a mozgás-összerendezettségének kialakulását.
- Megismertetjük gyermekeinket a magyar népzenevel és a gyerekdalokkal
- **Az énekes népi játékok mellett az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotásokat is felhasználjuk a gyerekek zenei képességeinek / a ritmus, éneklés, hallás, mozgás / és zenei kreativitásának alakítására.**

A csoportok nyugodt, derűs légköréhez hozzátartozik az óvónők gyakori énekelgetése. Énekeink hangulata, dalok szövege, dallama esetleg a ritmusa felkelti a gyermekek érdeklődését.

A befogadás idején különös jelentőséggel bír az óvónők éneke és az ölbeli játékok alkalmazása. Ebben az időszakban nem feltétlenül szükséges, hogy a dal vagy a mondóka több gyerekhez szóljon.

Éneklésünkkel nem csak kellemes hangulatot igyekszünk teremteni, hanem a szorongó gyermek hangulatát is próbáljuk oldani, ezért tudatosan készülünk az odaillő mondókák tréfás kiolvasók alkalmazására.

Óvodánkban a zenei nevelés – tervezett tevékenység céljaitól függően – kötött és kötetlen jellegű.

- A zenei képességek fejlesztése kötetlen, mikro csoportos formában történik: az egyéni képességeket figyelembe véve, fokozatosság elvét betartva.
- Az énekes játékokat kötött jelleggel, lehetőleg a szabadban tervezzük.
- A zenehallgatásnál szem előtt tartjuk az adott tevékenységeket, valamint az aktuális évszakot.

- Az énekes játékhoz használt motiváló tárgyak a gyermekek számára is könnyen elérhetők, így bármikor maguk is kezdeményezhetnek körjátékokat ill egyéb énekes játékokat.

A 3-6-7 éves korban felhasználásra kerülő zenei anyagok igényes válogatása, tevékenységtartalmak biztosítása

3-4 éves korú gyermek

Száma a legkedveltebb a kétszemélyes / felnőtt-gyermek/, egyszerű, utánozó mozgással kísért, rövid terjedelmű, ölbeli játék.

A dalok hangterjedelme ne lépje túl a tiszta kvint távolságot, lehetőleg egyszerű negyed és páros nyolcad ritmusok változtatásával.

6-8 mondóka, ölbeli játékok, 10-15 énekes játék, 1-2 műdal

Az egyenletes lüktetést érzékeljék különböző mozdulatokkal.

Halk-hangos alkalmazása beszédben, zörejen.

Érezzék meg a közös játék örömet.

Megpróbáljuk érdeklősüket felkelteni a zenehallgatás iránt.

4-5 éves korú gyermek

Már igénylik a csoportos jellegű énekeket, melyekhez változatos játékformák tartoznak / körjáték, szerepcserélő, párválasztó /

A dalok hangterjedelme ne lépje túl a nagy hatod távolságot, hangkészletében lehetőleg ne legyen félhang.

A negyed és a páros nyolcad mellett a negyed szünet és szinkópa is előfordulhat.

4-5 új mondóka, 12-15 énekes játék, 2-3 műdal

Érezzék az egyenletes lüktetést, melyet játékos mozgással, tapssal, körben járással fejezhetnek ki. Halk-hangos éneklés váltakoztatásával egyénileg is próbálkozzanak.

Énekelgessenek, mondókázzanak ritmuszenekar kíséretével.

Játszanak „kérdés-felelet” játékot változatos szövegekkel és ritmusmotívumokkal.

Találjanak ki az énekes játékokhoz egyszerű, táncos mozdulatokat.

Óvodánkban lehetővé tesszük, hogy a zenei élmény mindennapos legyen, minél több tevékenységhez kapcsolódjon.

5-6-7 éves korú gyermek

Már építhetünk a gyermekek zenei aktivitására, korábbi zenei tapasztalataira.

A dalok hangterjedelme a nagy hatod távolságban mozogjon, de hangkészletében már megjelenhet a félhang. / fá és ti /

A negyed és nyolcad mellett megjelenhet a tizenhatod is.

Ismerjenek meg újabb játékformákat: kapus, hidas, sor és ügyességi, esztétikus mozgást igénylő párvjátékokat

Törekszik arra, hogy táncban a párok összehangoltan, és a több pár egymáshoz igazodjon.

Dallamfelismerés kezdő motívumról vagy belső motívumról.

Dallam felismerése a dal ritmusáról.

4-7 új mondóka, 15-18 új énekes játék, 3-4 alkalomhoz illő műdal.

Egyéni énekléssel tiszta éneklésre szoktatjuk a gyermeket.

Hallásfejlesztésük érdekében játékos módon nehezítjük feladataikat. Halk-hangos éneklést tempóváltással, dallambújtatással kapcsoljuk össze.

Finomabb hangszíneket, kevésbé eltérő zörejeket figyelünk meg a természetben, környezetünkben.

Ritmuseréküket az egyenletes lüktetéssel és a dalritmus összekapcsolásával fejlesszük.

A különböző tempókat felismertetjük, énekkel, mozgással kifejezzük.

Önállóan alakíthatnak ütőhangszerből zenekart az éneklés kíséretére.

A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése, a tervezett zenei tevékenységek felhasználásával

A zenei nevelésnek a gyermeki lét egészét kell áthatnia.

A mondókák, énekek, énekes játékok bemutatásánál különösen ügyelünk az artikulációra, mivel tudjuk, hogy a gyermekek hajlamosak az elhallásra, valamint az énektempójuk lassúbb, mint a beszédtempójuk.

Fontos, hogy a mondókák, énekek szövege pontosan, hangsúlyozottan a szöveg értelmének megfelelő hangsúllyal hangozzék el.

A gyermek utánzási vágya, a megfelelő előadásmód, a gyakori ismételtetés, fejleszti a gyermek belső hallását.

A megfelelő artikuláció az éneklés felgyorsulását is elősegíti.

A szükségszerű eredményt óvónő-gyermek együttes mondókázással, énekelgetéssel rövidebb idő alatt elérheti.

Ezzel a módszerrel kisebb az elhallás veszélye, és több a lehetőség az elértett, rosszul artikulált szavak javítására, számukra ismeretlen értelmű szavak magyarázatára.

A zenei neveléssel kapcsolatban mindenfajta tevékenység is bővíti a gyermekek ismereteit, gyarapítja szókincsüket, fejleszti beszédképességüket.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek gátlások nélkül, szívesen énekeljenek / egyénileg is /
- Szívesen játszanak- saját szórakoztatásukra is- énekes játékot.
- Különbséget tudnak tenni az egyenletes lüktetés és a dalok ritmusa között, szívesen használnak ritmusjelző hangszereket.
- Képesek improvizálni ritmust, mozgást, dallamot, szöveget.
- Ismerik a zenei fogalompárokat, azok jelentését.
- Képesek megkülönböztetni, felismerni társaik, óvó nénik beszéd- és énekhangját, hangszínük másságát.
- Tudnak élvezettel figyelni a zenehallgatásra, élményként élik meg.

6.4. Mozgás

A rendszeres mozgás egészségfejlesztő testmozgás, a gyermek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszicho motoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszköze

A tevékenység célja:

- A gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, mozgásigényük kielégítése.
- A rendszeres mozgással egy egészséges életvitel megalapozása.
- A mozgástapasztalatok bővítése, a mozgáskészség alakítása.
- A testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése / kondicionális, koordinációs /
- Mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése.

- Egészséges versenyszellem kialakítása, passzív gyermekek aktivizálása.
- **A gyermeki szervezet teherbíró képességének fejlesztése, szükséges izom egyensúly kialakítása, helyes testtartás kialakítása.**
- **Pozitív énkép, önkontroll, érzelem szabályozás.**
- **Szabálykövető társas viselkedés, együttműködés**
- **Problémamegoldó gondolkodás fejlesztése**

Feladatok:

- A különböző szervezeti formák megteremtése, a rendszeres testedzés szokásrendszerének megvalósítása, a gyermekek mozgásszükségletének kielégítése érdekében
- **nagy hangsúlyt fektetünk a mindennapos testnevelés tervezésére, megszervezésére, biztosítására.**
- A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok összeállítása.

Az óvónő a gyermekek szabad mozgását a délelőtti, délutáni játék, levegőzés során a következő módon biztosítja:

Szabadban: az udvarunkon a természetes mozgás fejlesztéséhez szükséges eszközök nagy része rendelkezésünkre áll: mászóka, billenő hinta, lengőhinta, mászó háló, egyéb mozgásfejlesztő objektumok. A téli hónapokban csúszkálhatnak, szánkózkodhatnak az udvaron. A mozgás fejlesztő mobil eszközöket / trambulint, ugrókötelet, labdák, focikapuk, körkötél, / a gyerekek igénye szerint helyezzük el az udvaron.

Nyáron a fenti mozgáslehetőségek mellett lég-, nap-, és vízfürdőt vehetnek. Arra is ügyelünk, hogy az óvodások lehetőség szerint sokat járjanak mezítláb, lábboltozatuk erősítése érdekében.

Mindennapi testedzést, kocogás, futás, néhány irányított mozgásfejlesztő gyakorlat végeztetésével, énekes játékok közbeiktatásával biztosítjuk. Mindkét csoportunkban a gyermekek korának és képességeinek figyelembevételével heti egy alkalommal irányított, mozgásos játékot szervezünk.

A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok összeállítása

A különböző mozgásformákat, a mozgás és állóképességet fejlesztő játékokat a gyermekek korosztályát, képességeit a csoportszobák méretét, az udvari lehetőségeket, valamint az adott eszközöket figyelembe véve állítjuk össze.

Az irányított tevékenységek lehetővé teszik, hogy a gyermekek elsajátítsák azokat a mozdulatokat, amelyek gyakorlása elősegíti testi-fizikai fejlődésüket.

3-4 éves korban

A nagymozgások fejlesztését kívánjuk elősegíteni. /Ezért leginkább a csúszást, bújást, Mászást /

Ismerkedjenek meg a futás, ugrásgyakorlatokkal, labdagyakorlatokkal, egyensúlyozó játékokkal, valamint a talajtorna elemeivel. / gurulás a test hossz tengelye körül / Fontos a helyes mintaadás, ill. elvárható erő kifejtésre készítjük őket.

4-5 éves korban

Nagyobb hangsúlyt kap a szem-kéz, szem-láb koordináció és az egyensúlyérzék fejlesztése. Egyensúlyozó játékokat tervezünk. / 5 cm széles vonalon, vízszintes szereken, / Ezek fejlődését szolgálják: célba dobó játékok, kugli, az ugróiskola, ugráló kötelezés. Még mindig hangsúlyozott a nagymozgások fejlesztése. Futásgyakorlatok alkalmazásánál több részfeladat, több akadály. Labdagyakorlatoknál: több dobásforma, többféle eszközzel. Talajtorna: guruló átfordulás, csikórugdalózás. Támaszgyakorlatok száma és nehézségi foka nő. A csúszást, mászást, kúszást talajon és szereken gyakoroljuk. Lábboltozatot erősítő speciálisjárásokat, és gimnasztikai gyakorlatokat is végeztetünk. //különböző eszközök segítségével /

5-6-7 éves korban

A már kialakult, összerendezettebb mozgáslehetőség teszi, hogy a finommotorika alakítása, fejlesztése és a szabályjátékok gyakoroltatása kapjon fontos szerepet. Lényeges még az észlelés, az alaklítás, formaállandóság, mozgás közbeni fejlesztése. Gyakorlatokhoz használunk különböző kisebb szereket: szalag, labda, kendő, hengerek. Ismerjük meg a gyors-lassú futást, fokozódó futást, s a közöttük lévő különbséget. A futógyakorlatokat sorverseny, váltó verseny, versenyfutás közben gyakorolják a gyerekek. Ugrásgyakorlatokat is tervezünk: Szökdelés páros és egy lábon, sorozatugrás, különböző magasságban és távolságban elhelyezett tárgyakon át. Az ugróiskola szabályait is ismertetjük. Bemutatjuk és gyakoroltatjuk a magas és távolugrást. A gyerekek végezzenek labdagyakorlatokat, játszanak páros vagy tömeges labdajátékokat. Gyakorolják a különböző dobás nemeket, célba dobást. Álló helyzetben pattogtassák, járás, futás közben gurítsák, vezessék a labdát.

Végezzenek támasz gyakorlatokat egyénenként, párosával. / talicskázás/

A korábban tanult talajtorna elemeit, valamint az egyensúlyérzék fejlesztésével kapcsolatos mozdulatsorokat is beépítjük a gyakorlatok összességébe.

Heti egy alkalommal irányított mozgásos tevékenységek, játékok megtervezésénél a gyakorlatok szakszerű összeállításához segítségül használjuk:

Dr. Tóthszöllősné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában című könyvét.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- Mozgása harmonikus, összerendezett.
- Igényli a mindennapos mozgást.
- Téri tájékozódása kialakult, irányokat meg tud különböztetni.
- Magabiztosan alkalmazza a jobb-bal kifejezéseket.
- Ismeri saját testét, testrészeit, képes megnevezni és beazonosítani.
- Fizikai erőnléte, állóképessége életkorának megfelelő.
- Kialakult a szem-kéz, szem-láb koordinációja.
- Fejlett az egyensúlyérzéke.
- Ütemtartással képesek járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végzik.
- Ismeri a csapatjáték szabályait.
- Képes alkalmazkodni társaihoz, korához képest fejlett az önuralma, toleráns, együttműködő, segítőkész.

- Egészséges versenyszellemmel képes küzdeni.

6.5. A külső világ tevékeny megismerése, matematikai tartalmú tapasztalatok

A környezeti nevelésben mutatott jártasság, a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselése és a környezettudatossághoz kapcsolódó attitűdök átadásának módja a pedagógus kompetenciának való megfelelés.

Célok:

- A természeti és épített környezet megismertetésével sokszínű tapasztalathoz juttatás, készségek, képességek alakítása.
- A természetet szerető, védő emberi értékek alakítása, környezettudatos viselkedés megalapozása.
- Az érzelmi nevelésen keresztül ki kell alakítani a gyermekekben a környezetbarát gondolkodást.
- Kihasználni a lehetőségeket a matematikai tartalmak megszerzésére

Feladatok:

- A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása.
- A meglévő ismereteket elmélyíteni, rendszerezni.
- Változatos tevékenységeket biztosítani felfedezésre, megfigyelésre, megismerésre.
- Megtanítani felfedezni a környezet szépségére, harmóniájára.
- Megláttatni az összefüggéseket az ok-okozati viszonyokat.
- **A gyermek önálló véleményalkotásának, döntési képességének fejlesztése. / kortárs kapcsolatokban, és a környezet alakításában/**
- Megismertetni a környezetvédelem alapjait: a föld, a levegő, a víz, a növény- és állatvilág, valamint a tájvédelem meghatározó szerepét.
- **Környezetbarát szokások megalapozása, például takarékoskodás a vízzel, árammal, papírral, ill. hulladékkezelés, szelektálás.**
- **A csoportszobában élősarkot alakítunk ki- ahol megfigyelhető a kis élőlények élete, fejlődése, s részt vehetnek, figyelemmel követhetik a növények szaporodását, fejlődését.**
- Kirándulásokon a természet kincseinek gyűjtésére motivál / lehullott termések, levelek, magok, tollak, fakérges, csigaházak, kavicsok /
- Az óvoda környékére sétákat szervez, megismerteti a helyet, ahol az óvoda található, a helyet, ahol élnek.
- Elemi közlekedési szabályokat gyakoroltat, közlekedési eszközökkel ismerteti meg a gyermekeket.
- **Használja a modern információ feldolgozási eszközöket, példát mutat az infokommunikációs eszközök óvodában indokolt alkalmazására. Az alkalmazott pedagógiai módszerek a gyermeki kompetenciák fejlődést támogatják.**
- **Olyan lehetőségek biztosítása melyekkel gazdagíthatják matematikai tapasztalataikat**

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

A közvetlen megfigyelés, a cselekvésen alapuló tapasztalat- és élményszervezés lehetőségeit csoportszobáinkban, udvarunkon, ismerős családoknál, sétáink és kirándulásaink alkalmával biztosítjuk.

Heti egy alkalommal tervezünk természeti -, emberi-, tárgyi-, környezeti témával kapcsolatos tevékeny tapasztalati lehetőséget.

Tágabb környezet megismerése érdekében tett kirándulásaink:

- halastavak
- séta a Nagycenk felé vezető földúton
- séta, túra a nagycenki lovardába, lovaglás lehetőség szerint
- séta a vasútállomásra
- pékség meglátogatása
- a kamionpark megtekintése
- közlekedés és forgalom megfigyelése a főúton
- látogatás a fodrászatba
- a mezőgazdasági géppark megtekintése
- séta az Ikva patak partján / vadkacsák megfigyelése /
- templom látogatás
- séta a millenniumi parkba
- postalátogatás
- a tűzoltók látogatása, ismerkedés az eszközökkel, munkájukkal
- iskolalátogatás
- séták a kálvária domb felé
- séták, kirándulások a szánkópályára

Minden egyéb óvodai tevékenységet az évszakok köré csoportosítunk, és a témákat is ennek megfelelően próbáljuk kiválogatni. E módszerek segítségével igyekszünk a gyermekeket komplex ismeretekhez juttatni.

A gyermek kommunikációs készségének fejlesztése a tapasztalat és ismeretszerzés során.

A gyermek miközben felfedezi a világot, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföldet, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez tartozás élményét, a nemzeti és tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

3-4 éves korú ill. az új gyermek

- Az óvodai élet elfogadása, megkedveltetése után ismerkedjenek az óvoda közvetlen környezetével, és az ott lévő tárgyak, személyek, tárgyak tulajdonságaival.
- Figyeljék meg az évszakok, színeit, jelenségeit, időjárását és növényeit.
- Gyűjtsenek terméseket, leveleket, kavicsokat és az évszakokra jellemző képeket.
- Meséljenek otthoni élményekről, a családról, tagjairól.
- Háziállat megfigyelése a közelben lakó csoporttársnál, ismerősnél.
- Ismerkedjenek vadonélő állatokkal, diaképek, képmagnó segítségével.

- Beszélgessenek a környezetben látható formákról, nagyságbeli és mennyiségbeli különbségekről.

4-5 éves gyermekek

- Az óvónő a tapasztalat és élményszerző sétáit az óvoda utcáján túl is szervezze.
- Figyeljék meg az évszakonkénti időjárás változásait. Keressenek összefüggéseket az időjárás az emberek tevékenysége között.
- Gyűjtsenek terméseket és hasznosítsák azokat különböző játékaikban.
- Környezetükben kísérik figyelemmel a virágok, fák, bokrok fejlődését, változásait.
- Szerezzenek tapasztalatot a körülöttünk élő madarokról, az erdei állatokról s hogyan gondoskodunk róluk télen.
- Végezzenek csíráztatást, rügyeztetést, szerezzenek ezzel kapcsolatos ismereteket. / figyeljék folyamatosan a növényekben végbemenő változásokat. /
- Gyakorolják a gyalogos közlekedés szabályait.
- Ismerjék fel a közlekedési eszközöket, azok méret- és formabeli különbségeit, egyéb jellemző tulajdonságait.
- Bővüljön az ismeretük a háziállatokról / azok hasznáról / madarokról, rovarokról.
- Vadon élő állatokról is gyűjtsenek ismereteket. /ismeretterjesztő könyvek nézegetése, videó filmek megtekintése.
- Tegyenek kisebb kirándulásokat
- Beszéljenek a családtagok otthoni feladataikról, együtt töltött örömteli élményeikről.

5-6-7 éves gyermekek

- Legyen ismeretük lakóhelyükön lévő főbb létesítményekkel kapcsolatban
- Ismerjék szüleik foglalkozását, munkájuk lényegét
- Látogassanak el középületekbe, színházba.
- Legyen ismeretük a szárazföldi, vízi, légi közlekedési eszközökről, azok jellemzőiről.
- Nevezzék meg testrészeiket, érzékszerveiket, ismerjék azok funkcióját, ápolását.
- Tágabb környezetük megismerésére szervezett kirándulások a felsorolt terv alapján.
- Ismerjék lakóhelyük címét, a családi összetartozás szerepét.
- Bővüljön a természettel kapcsolatos tapasztalatuk, ismeretük.
- Aktívan vegyenek részt különböző növények nevelésében, szerezzenek tapasztalatokat a csíráztatással, veteményezéssel, figyeljék meg a növények fejlődési folyamatát, változásait, keressenek ok - okozati összefüggéseket, gyönyörködjenek szépségükben / Vegyék észre a méret, forma, szín és egyéb tulajdonságok hasonlóságát ill. különbségét/ Ismerjék a növények fejlődési feltételeit
- Óvják a természetet, csodálkozzanak rá annak szépségére
- Ismerjenek meg minél több erdei-, mezei-, védett virágot, gyógynövényeket, rovarokat.
- Legyen fogalmuk a környezetszennyezés következményeiről
- Az állatokkal kapcsolatos ismereteik, tapasztalataik, élményeik is gyarapodjanak, tudatosodjanak.
- Tudják csoportosítani az állatokat lakóhelyük, életmódjuk és hasznuk szerint. Legyen fogalmuk a táplálkozási láncról. Videó filmek segítségével ismerkedjenek a vadon élő állatok környezetével, életmódjával. Halljanak az erdei állatok téli ellátásáról, vegyenek részt a madarak téli etetésében.
- Igényeljék a természetben való gyakori tartózkodást, családi kirándulásokat

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Tudja hol lakik, mi a pontos címe.
- Tudja saját és szülei nevét.
- Tudja saját születésének helyét és idejét.
- Ismeri szülei foglalkozását.
- Ismeri a négy évszak jellegzetességét.
- Ismeri a növény- és állatvilág gyűjtőfogalmához tartozó néhány növényt és állatot.
- Ismeri a közvetlen környezetében található növényeket, állatokat.
- Ismeri a növényápolás és állatgondozás egyszerűbb feladatait.
- Szívesen ápolja a növényeket, gondozza az állatokat.
- Ismeri, betartja az elemi közlekedési szabályokat.
- Felismeri a közlekedési eszközöket.
- Jól tájékozódik térben és időben / ismerik az irányokat, értik a névutókat, felismerik és megnevezik a napszakokat/.
- Érezzék át környezetük védelmének fontosságát.
- Szívesen vegyenek részt kirándulásokon, sétákon.
- Tudjanak számolni, mennyiségeket összehasonlítani, bontani, pótolni, ismerjék a sorszámneveket, a tízes számkörön belül.

6.6. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Cél:

- A gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, **szabad önkifejezéshez a lehetőségek biztosítása.**
- Esztétikai érzékük, szép iránti fogékonyságuk alakítása.
- A helyes ceruzafogás elsajátítása.
- Eligazodás a tér –forma-színek világában.
- Művészeti alkotások iránti érdeklődésük felkeltése, megbecsültetése.
- Törekszünk a gyermekalkotások közösségi rendezvényeken való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Feladatok:

- Feltételek megteremtése a vizuális jellegű, komplex gyermeki tevékenységekhez
- / hely, idő, eszközök, /
- A tevékenységek szervezeti formáinak biztosítása.
- A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó, alakító tevékenységek tartalmának, minőségének fejlesztése.
- **Megismertetjük a gyermekeket az eszközök használatával a rajzolás, a kézimunka különböző technikai alapelveivel, eljárásaival. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal.**
- **Az ábrázolótevékenység a tárgyi világ megismerését, feldolgozását, újra alkotását teszi lehetővé a gyermekek számára.**

Feltételek megteremtése:

Kezdeti lépésként feltétlenül szükséges az élménynyújtás, érdeklődés felkeltése:

Képeskönyvek, képek óvónő –gyermek-együttes nézegetése. Ez a szituáció alkalmas arra, hogy felhívjuk a gyermekek figyelmét a látottak szépségeire, érdekességeire való figyelem felkeltés /

- Fontos, hogy az óvónő a gyermek előtt több ízben is ábrázoljon, ezáltal a gyermekek megtapasztalják, hogy a bennünket körülvevő világ megjeleníthető képi, plasztikai, térbeli formában is.
- Megfigyeléseink, sétáink során észrevetjük a gyermekekkel a természetben és a környezetükben rejlő érdekességeket, szépségeket, / virágok színei, formái, különleges formájú építmények, műalkotások stb. /
- A tevékenységekhez szükséges eszközöket csoportszobáinkban könnyen elérhető helyen tartjuk.
- A gyerekek által naponta használt eszközöknek / rajzlap, színes ceruzák, zsírkréta, filctoll, olló, ragasztó stb. / Állandó, könnyen elérhető helyet biztosítunk. /
- Az eszközök kiválasztásánál ügyelünk a minőségre, célszerűsége, elhelyezésüknek az esztétikus, praktikus tárolásra.
- Az alkotni vágyó gyermekeknek optimális körülményeket biztosítunk.
- Megismertetjük a gyerekeket az eszközök tulajdonságaival, célszerű használatával.
- Felhívjuk a figyelmüket az ábrázolótevékenységgel kapcsolatos higiéniai szokásokra: védőköpeny használata, védő asztalterítő, kézmosás.

A tevékenységek szervezeti formáinak biztosítása:

- Az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosítunk, maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, a kreatív önkifejezés, a környezet esztétikai alakítása, és az esztétikai élmények befogadása.
- A vizuális jellegű tevékenységekhez szükséges eszközök folyamatos biztosításával a gyermekeknek lehetősége nyílik arra, hogy a napi játékba beépüljön alkotókedvük, tevékenységük.
- Egy héten egyszer kerül sor az óvónők által tudatosan irányított, mikro csoportos formájú, kötetlen jellegű tevékenységre.
- A témák feldolgozásakor figyelembe vesszük az aktuális évszakot, ünnepeket, jeles napjainkat.
- A gyermekek egyéni képességeit, készség szintjét figyelembe véve, ötletadással segítjük önkifejezésüket, alkotásaikban képi-plasztikai elképzeléseiket, azok realizálását tovább fejleszteni.

A 3-6-7 korban tervezhető, alkotó, alakító tevékenységek, s azok tartalmának, minőségének fejlesztése

3-4 éves korú gyermek

játékos módon ismerkedhessenek a különböző rajzeszközökkel, azok tulajdonságaival, technikai alkalmazásukkal. Az eszközök használatakor felkeltjük az érdeklődésüket az esztétikum iránt. Felhívjuk a figyelmüket az alkotás, az ábrázolás lehetőségeire.

A firkálás időszakában csak a tevékenységek technikáját és eszközeit tervezzük.

A témaválasztásban a gyermekekre hagyatkozunk érdeklődésüknek, készség szintjüknek megfelelően.

A képalkotás jelenjen meg zsírkrétával, festéssel, papírragasztással, anyagba, homokba rajzolással, nyomattal.

Plasztikai tevékenységeikhez folyamatosan biztosítjuk az anyagot, lisztgyurmát. A tevékenység során megismerkednek az anyagok tulajdonságával, az alkalmazható technikai eljárásokkal.

Mindennapos építgetésük során megismerkednek a tárgyak különböző formáival, azok összeillesztésének lehetőségeivel, téralakítással. Észlelik a variációs lehetőségeket.

4-5 éves korú gyermek

Már képes megjeleníteni a cselekményeket, saját elképzeléseik alapján.

Munkájukban megjelenik az emberábrázolás, a tárgyak, környezeti képi - plasztikai kifejezése.

Élményeikhez kapcsolódó témákkal segítjük képalakító tevékenységeiket, s azokhoz kínálunk illeszkedő technikát, eszközöket. Lehetővé tesszük, hogy a gyermekek gyönyörködni tudjanak saját- és mások munkáiban.

Munkáikhoz használnak ceruzát, krétát, méhviaszt, filctollat, különböző vastagságú ecsetet.

Természetes anyagokból is alakítsanak képeket/ termékekből, terményekből, fonalakból.

Legyen igényük és képességük az alkalmi ajándékok készítésére.

Az eszközök előkészítésében, elrakásában legyenek az óvónők segítségére.

5-6-7 éves korú gyermek

Alkotókészségüket figyelembe véve tervezzük a nekik szánt témákat, technikai eljárásokat.

Munkáikban jelenjenek meg a saját élményeikből fakadó cselekményes témák ábrázolása

/ mese, vers, eseményillusztrálás /

A képalakítás különböző, változatos technikákkal történő készítését erősíti / mozaik, nyomatok, kollázs /

Ábrázolása során kitartó, akár több napon keresztül is képes munkálkodni.

Alkotás közben ügyel környezetére és saját maga, munkája tisztaságára.

Térlátása korának megfelelő.

Szereti maga körül a harmóniát, a szépet, szívesen díszíti a környezetét.

Képes rácsodálkozni a szépre, esztétikus látványra, képes esztétikai véleményt alkotni.

Vonalvezetése balról jobbra halad

Figyelemmel, érdeklődéssel tekintsék meg a helyi általános iskola kiállítását, fogalmazzák meg az ott látottakról alkotott véleményüket.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A rajzeszközök biztonságos, célszerű használata.
- Részletező ember és tárgy ábrázolás.
- Színek gazdag árnyalatainak egyéni alkalmazása.
- Plasztikai munkáikban is megvalósítják egyéni elképzeléseiket, figuráik részletezőek.
- Örülni tudnak az egyéni és közös alkotások eredményeinek, pozitív hatásainak.
- Téralakításban, építésben együttműködők, ötletesek.
- A szép látványa megragadja őket.
- Az alkotásokról véleményük van, s meg is tudják fogalmazni értékítéletüket.
- Örömmel készítenek ajándékot társaiknak, a felnőtteknek.

6.7. Munkajellegű tevékenységek

A tevékenység célja:

- A munkavégzéshez szükséges készségek, képességek, kompetenciák alakítása.

- A munka jellegű tevékenységek megszerettetése, az eredményes gyermeki munka örömeinek megéreztetése.
- Pontosan értsék meg, mit várunk el tőlük, sajátítsák el az eszközök célszerű használatát, alakuljon ki összpontosítási képességük, munkaszervezési készségük.
- Érzelmi-akarat: alakuljon ki önállóságuk, önértékelésük, önbizalmuk, kitartásuk.
- Szociális-társas: alakuljon ki felelősségérzetük, feladattudatuk.
- Saját és mások elismerésére nevelés.

Feladat:

- Nyugodt, bizalmon alapuló, szeretetteljes légkör kialakítása.
- Megfelelő eszközök/ célszerűség, méret, anyag / és azok hozzáférhetőségének biztosítása.
- Elegendő munkalehetőség szervezése.
- A munkafajták és azok mennyiségének fokozatos bevezetése.
- A differenciálás elvének érvényesítése a feladatadáskor.
- A gyermekek óvodába érkezése első pillanatától példát mutatunk / a játékok és egyéb eszközök elővételével és elrakásával. /a szűkebb környezetük rendjének megóvására.
- Ez eleve folyamatos napi munkalehetőség.
- Étkezéseknél a szükséges eszközök előkészítése, használata, elrakása.
- Önkiszolgálás, testápolás, étkezések, öltözködés minden korosztály számára.
- Naposi munkák, étkezéssel kapcsolatos tennivalók a gyermekek számára.
- Növények gondozásának megismertetése, alkalmazására motiválás, ösztönzés, szaporítás, csíráztatás.
- Állatokról való gondoskodás megismertetése, alakítása / etetés, tisztítás /
- Kerti munkák szervezése, közben a növények növekedésének, fejlődésének, a fejlődésükhöz szükséges feltételek megteremtésének megfigyelése. Az udvar kertjének tisztán tartása / levelek gereblyézése, lehullott ágak összeszedése /
- A nagyobbak segítsenek a kisebbeknek ill. a rászorulóknak.
- A munka értékelése legyen folyamatos, konkrét, reális, a gyermekhez mérten fejlesztő hatású.
- A munka jellegű feladatokat elsősorban jutalomból adja / nem büntetésből /
- **Saját és mások elismerésére nevelés.**

A tevékenység szervezése:

Fontos, hogy gyermekeink munka jellegű tevékenységeket önként és örömmel végezzék. A munka a tapasztalatszerzésnek, a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges készségek és képességek kialakításának fontos eszköze.

A tennivalókban a gyermekek részvételét elsősorban készség szintjük ill. a mentalitásuk, tenni akarásuk határozza meg. Néhány kiscsoportos korú, sok tekintetben önállóbb, mint esetleg egy-két középsős vagy nagycsoportos korú óvodás társa.

Léteznek munkafajták, amelyeket nem célszerű begyakorolt munkafolyamatok nélkül alkalmazni. Ilyen például a naposi munka /ezt mindenképpen meg kell, hogy előzze az étkezésekkel kapcsolatos önkiszolgálás/, és a növények ápolásával kapcsolatos tennivalók.

A mindennapjaink során megtapasztaljuk, hogy óvodásaink önállósága, munkajellegű készség szintje hol tart. Ennek figyelembe vételével építjük fel a gyermekekkel

kapcsolatos önkiszolgálás-, és a növények ápolásával kapcsolatos tennivalók- itt is léteznek fokozatosságok, melyeket érdemes betartani.

A passzív gyermekeket sok dicsérettel, bátorítással aktivizáljuk. Fontos, hogy örömmel kifejezzük, a gyermekek által elvégzett munkák végrehajtásáért.

Az elismerés, dicséret különösen ösztönzőleg hat, a kevésbé ügyes gyermekre.

Az elvégzett munka értékét a felnőttek / óvónő, dajka / személyes példamutatása, megbecsülése határozza meg.

A fejlődés eredménye óvodáskor végén:

- A gyermekek szeretnek önállóan ill, közösen dolgozni.
- Önállóan, igényesen végzik a napos munkát.
- Bátran vállalkoznak egyéni megbízatások elvégzésére.
- Szívesen közreműködnek a növények és állatok gondozásában / madáretetés, halak etetése /
- Öltözködéskor önállóak, tudnak gombolni, próbálkoznak a megkötéssel.
- Étkezésnél helyesen használják a kanalat, kést, villát, merőkanalat, szalvétát.
- Az önkiszolgáló tevékenységre fordított idő fejlettségük növekedésével arányosan csökken.
- Vigyáznak játékaikra, és rendben tartják azokat

6.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során építi a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- spontán játékos tapasztalatszerzés,
- **a játékos**, cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- a gyakorlati problémamegoldás

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

Óvodánkban megvalósuló tanulási formák:

Csoportos	Mozgás, mozgásos játékok
	Vers-mese
	Ének, zene, énekes játékok, tánc

Mikro csoportos :	Ének, zene, énekes játékok tánc Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka. Külső világ tevékeny megismerése nevelés Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése
Egyéni :	Részképességek fejlesztése egyéni szükséglet alapján.

Spontán folyamatok kötetlen formában:

Játék: - minden megjelenési formában
Vállalkozás- valamilyen feladatra, tevékenységre
Segítés- kortársnak, kisebbnek, felnőttnek

A játékba integrált tanulás

A programunknak megfelelően a teljes játékidőt, játékba integrált tanulásnak tekintjük.
A játéksituációkhoz igyekszünk az ismereteiket, tapasztalataikat gyarapítani.
A játékhoz használt tárgyak, eszközök tulajdonságainak tudatos megtapasztalásával próbáljuk a gyerekeket ismeretekhez juttatni.
A tervezett játéktevékenység során a játékok elrakása nélkül - esetleg a körjátéknál kell nagyobb teret biztosítani- A tevékenységek befejezésével –igény szerint folytathatják a korábban megkezdett játékukat, ill. más tevékenységgel foglalják el magukat

6.9. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. – A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez szükséges: **testi, lelki, szociális** érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához.

Testileg:

- 6 éves korra eljut az első alakváltozáshoz
- megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás
- teste arányosan fejlett, teherbíró
- mozgása összerendezettebb, harmonikus, finom motorikára képes
- mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes

Lelkileg:

- Nyitott, érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre.
- A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik a tanulás megkezdéséhez.
- Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik.
- Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének: a vizuális és akusztikus differenciációnak, téri tájékozottságának a térbeli mozgás fejlettségének és a testséma kialakulásának.
- A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermeknél megjelenik az önkéntelen és szándékos emlékezeti bevézés és felidézés.
- Megnő a megőrzés időtartama, egyre nagyobb szerepet kap a felidézés.
- Megjelenik a szándékos figyelem, növekszik a figyelem tartalma, terjedelme.
- Kialakulóban van az elemi-fogalmi gondolkodása.

- Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél.
- Tisztán ejti a magán-mássalhangzókat, azzal, hogy a fogváltással is összefüggő, nagy egyéni eltérések lehetnek.
- Végig tudja hallgatni, és megérti mások beszédét.
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről.
- Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára.
- A kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására.
- Képes az együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtten és gyermektársaival.

Azok a gyermekek, akik a fent említett kritériumoknak megfelelnek, számukra megteremtődik a következő életszakaszba való átlépés feltétele.

A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik.

Szociálisan érett gyermek:

- Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését. Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív elvégzésében nyilvánul meg: kitarításának, munkatempójának önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek estében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

7. Óvodánk ajánlott hetirendje

életkor	Játékba integrált tevékenység.	Mozgásos játékok, tevékenységek	Kötött	Játékba integrált tevékenység
3-4 évesek	Külső világ tevékeny megismerése, matematikai tartalmú tapasztalatok Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka Ének -,zene, énekes játék, tánc Verselés, mesélés	Szabad mozgás Minden nap	Szervezett mozgás Heti egy	Verselés, mesélés minden nap

4-5 évesek	Külső világ tevékeny megismerése nevelés matematikai tartalmú tapasztalatok Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka Ének, zene, énekes játék, tánc Verselés, mesélés	Szabad mozgás Minden nap	Szervezett mozgás Heti egy	Verselés, mesélés Külső világ tevékeny megismerése nevelés matematikai tartalmú tapasztalatok Ének, zene, énekes játék, tánc
5-6-7 évesek	Külső világ tevékeny megismerése nevelés matematikai tartalmú tapasztalatok Rajzolás, festés, mintázás Ének, zene, énekes játék, tánc Verselés, mesélés	Szabad mozgás Minden nap	Szervezett mozgás Heti egy	Verselés, mesélés Külső világ tevékeny megismerése matematikai tartalmú tapasztalatok

Programunk javasolt napirendje:

A jó napirendet a folyamatosság, rugalmasság jellemzi. Igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint a helyi szokásokhoz, igényekhez. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekeknek. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása. A játék kitüntetett szerepét szem előtt tartjuk.

Időtartam	Tevékenység
6.30 – 10.30	Játék a csoportszobában Játékba integrált egyéni és csoportos tevékenységek - személyes percek - mozgás

	- rajz, mintázás, kézimunka - külső világ tevékeny megismerése matematikai tartalmú tapasztalatok - ének, énekes játékok - vers, mese, dramatikus játék - részképességek fejlesztése egyéni szükségletek alapján - testápolási teendők - folyamatos tízórai
10.30-11.45	<u>Játék a szabadban</u> Szabad mozgás, séta, kirándulás Énekes játékok az udvaron Környezeti-természeti megfigyelések, élmények, tapasztalatok gyűjtése
12.00-13.00	Ebéd. Testápolási teendők
13.00-14.45	Pihenés, alvás mesével, altatódalokkal
14.45-15.15	Testápolási tevékenységek. Uzsonna
15.15- 16.30	Játék a csoportszobában vagy a szabadban Részképességek fejlesztése egyéni szükségletek alapján Folyamatos hazabocsátás.

Nyári élet

Az eddig kialakult szokásrendszer szerint szervezzük a tisztálkodást, étkezést, öltözködést.

Célunk: a közösségi élet erősítése a társas kapcsolatok mélyítésével.

A nyári élet színtere: az udvar, rossz idő esetén a csoportszoba.

A nyári élet programjai:

- mozgásos játékok
- akadályversenyek
- ügyességi és verseny játékok
- futó – fogó játékok
- célba dobás
- bábozás, dramatizálás
- találós kérdések
- ki – mit – tud?
- körjátékok, dalos játékok
- rajzolás, festés kézimunka
- homokvárépítés

- papírhajtogatás

A nyári élet napirendje:

6.30. – 11.45.	Gyülekezés, szabad játék az udvaron, programlehetőségek bizottsításával
7.-9.	Folyamatos tízórai feltételeinek megfelelő megteremtése tisztálkodás... dajkai felügyelettel.
12. – 13.	Testápolási teendők, ebéd.
13. – 14.45.	Pihenés, alvás (mesével, altatódalokkal)
14.45. – 15.15.	Testápolási teendők, uzsonna
15.15. – 16.30.	Játék a szabadban v.a csoportban, folyamatos hazamenetel

8. Értékelés az óvodában

8.1. A tervezés, fejlődésük nyomon követése, fejlettségük mérése (isk.érettség)

Az óvodapedagógus feladata a 2. számú kompetenciának való megfelelés: pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz kapcsolódó önreflexió.

A pedagógiai munka tervezése, elemzése, a gyermekek egyéni megfigyelései, az egyénre szabott nevelési-fejlesztési eljárások folyamatos írásbeli munkát igényelnek.

A gyermekcsoport nevelési-tevékenységi programjának tervezése a gyermekek fejlődési üteméhez, igényeihez igazodik, a folyamatok egymásra épülnek. **Visszajelzéseink, értékeléseink világosak, egyértelműek, konkrét cselekvésre, teljesítményre vonatkoznak.**

A tervet az élethelyzetek, a gyermekek, az aktuális feladatok irányítják.

Az egyéni képességfejlesztésnek mindenhol érvényesülnie kell. Minden óvónőnek tudnia kell, hogy melyik gyermeket miben, mivel kell fejleszteni ahhoz, hogy önmagához képest optimálisan fejlődjön. Fontos a gyermekek folyamatos megfigyelése, megismerése.

A csoportok év végi értékelései határozzák meg a következő nevelési év kiemelt feladatait. /Éves terv, tematikus terv, heti terv, napi tervezés/

Pedagógiai munkánkban olyan munkaformák és módszerek alkalmazására törekszünk, amelyek alkalmasak az önellenőrzésre, önértékelésre.

8.2. A gyermekek fejlődésének nyomon követése

Általunk meghatározott szempontsor alapján tervezzük, mely kiterjed a nevelési – tanulási folyamatokra is.

Egyéni fejlődési lapon: egyenként, külön – külön, folyamatosan rögzítjük a tapasztalatainkat, fejlesztő játékokat tervezünk.

Alkalmas a fejlődési folyamat követésére, a lemaradások, eredmények, egyénnek szóló feladatok meghatározására.

A gyermekek értékelését folyamatosan alkalmazzák óvodapedagógusaink a helyzetnek megfelelően: pl: Ügyes vagy, mert..., megdicsérlek, mert..., Örülök, mert...

Az egyéni fejlettségük nyomon követésére: egyéni fejlődési lapot vezetünk, melyet fél évente regisztrálunk, és rögzítünk a fejlesztési területek összefoglaló ütemtervében.

Előnye: egy dokumentumban rögzítjük a 3 – 4 év fejlődését. A szülőket évente kétszer

tájékoztatjuk gyermekük fejlődéséről, a tájékoztatást követően a lapokat aláírásukkal látják el.

Az iskolaérettségi vizsgálatokhoz egyéni vizsgálati feladatokat használunk, a már jól bevált tapasztalataink alapján.

- I. Vizuális észlelés
- II. Vizuális emlékezet
- III. Auditív észlelés
- IV. Auditív emlékezet
- V. Téri tájékozódás
- VI. Téri orientáció
- VII. Idői összefüggések felismerése /esemény képsor/
- VIII. Számfogalom

8.3. Mérés

Tanköteles korú gyermekek iskolára való alkalmasságának mérése.

Az iskolaérettségi vizsgálatokat december közepéig végezzük el, eredményeit feldolgozva értékeljük a gyermek teljesítményét, mely megerősít bennünket a pedagógiai munkánkban. Szükség szerint, ezen eredmények alapján a fejlesztésre szoruló gyermekeket irányítjuk a szakszolgálat felé. / óvodánkban utazó fejlesztő pedagógusa segítségével/ A szülő fogadó órán kap tájékoztatás gyermeke teljesítményéről.

Az óvodapedagógus feladata: a 6. kompetenciának való megfelelés: Pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiség fejlődésének folyamatos elemzése, értékelése.

9. Kompetenciáknak, elvárásoknak való megfelelés

Minden óvodapedagógus törekedjen arra, hogy megfeleljen a pedagógus kompetenciák alapján meghatározott pedagógus elvárásoknak, melyet az 5 éves Önértékelési program tartalmaz.

1. Pedagógiai, módszertani felkészültség
2. Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz kapcsolódó önreflexiók
3. Tanulás támogatása
4. A gyermek személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek többi gyermekkel együtt történő sikeres neveléséhez szükséges megfelelő módszertani felkészültség
5. A csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság s különböző társadalmi – kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, csoportos tevékenység
6. Pedagógiai folyamatok és a gyermek személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése
7. **A környezeti nevelésben mutatott jártasság, a fenntarthatóság értékrendjének hiteles képviselése és a környezettudatossághoz kapcsolódó attitűdök átadásának módja**
8. Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás
9. Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért

Az intézményvezető törekedjen arra, hogy megfeleljen a vezetői kulcskompetenciák alapján meghatározott vezetői elvárásoknak, melyet az 5 éves Önértékelési program tartalmaz.

1. A tanulás és tanítás stratégiai vezetése és operatív irányítása
2. A változások stratégiai vezetése és operatív irányítása
3. Önmaga stratégiai vezetése és operatív irányítása
4. Mások stratégiai vezetése és operatív irányítása
5. Az intézmény stratégiai vezetése és operatív irányítása

Az intézményvezető, illetve a pedagógusok törekedjenek arra, hogy az óvoda megfeleljen az intézményi kulcskompetenciák alapján meghatározott intézményi elvárásoknak, melyet az 5 éves Önértékelési program tartalmaz.

1. Pedagógiai folyamatok
2. Személyiség és közösségfejlesztés
3. Eredmények
4. Belső kapcsolatok, együttműködés, kommunikáció
5. Az intézmény külső kapcsolatai
6. A pedagógiai munka feltételei
7. Az Óvodai nevelés országos alapprogramban megfogalmazott elvárásoknak és a pedagógiai programban megfogalmazott intézményi céloknak való megfelelés

10. Gyermekek és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységekre vonatkozó feladatok

Alapelvünk, hogy a gyermekből derűs, nyugodt, egészséges lelkű, teljesítményekre képes, szeretetet adni és kapni tudó, az emberi élet értékeit felismerő és azok szerint élő felnőttet neveljünk.

A gyermeki jogok érvényesülése az óvodában, a nevelésükben részt vevő dolgozókon múlik. Minden pedagógus és óvodai dolgozó munkaköri kötelessége a rábízott gyermekek védelme, segítése, a törvényi előírások betartása, betartatása mások által is.

Abban a szerencsés helyzetben van óvodánk, hogy hosszú évek óta nem volt, és jelenleg sincs HH, HHH, gyermekünk. Ha a következő években mégis lenne akkor:

célunk: a családokkal együttműködve érzelmileg biztonságos környezetben a gyermekek szocializációjának elősegítése, pozitív személyiség jegyeik erősítése.

feladatunk: a gyermekek testi-lelki-szociális szükségleteinek kielégítése, alapvető szokások kialakítása differenciált személyiség fejlesztés.

- mivel a gyermek alaptevékenysége a játék, egész nap folyamán biztosítjuk a különböző játéktevékenységek feltételeit, melynek során fejlesztjük észlelését, mozgását, beszédét
- e hármas egység magában foglalja a gyermeki személyiség fejlesztésének összes lehetőségét. Kiemelt nevelési területként kezeljük tehát: mozgásfejlesztést, az anyanyelvi, kommunikációs nevelést és a természetismereti nevelést.
- az intézmény változatos és korszerű nevelési módszereket alkalmaz, amely alkalmas arra, hogy a HHH-s gyermek számára is magas színvonalú nevelő munkát végezzen.

- az intézmény rendszeres kapcsolatot ápol a családsegítővel, a védőnővel, és a gyermekjóléti szolgálat
- az intézményünk célja, hogy biztosítsa a szegregáció mentességet és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését

Gyermekvédelem

Átfogja az óvodai élet egészét azzal a céllal, hogy biztosítsa a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, védő-óvó intézkedéseket tegyen, a rászorulókat érdekében örködjön a veszélyeztetett, a hátrányos helyzetű gyermekek elviselhető életlehetősége felett. Fontos feladatunk az egyéni sorsokkal való törődés, a gyermekvédelmi munka megerősítése. Évente számba vesszük a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekeket. Minden pedagógus közreműködik a gyermek-és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermekek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

Gyermekvédelmi munkánk célja:

- feltárás
- megelőzés
- megszüntetés

Feladatunk: a segítségnyújtás a hátrányok enyhítésére, az óvodai keretek közötti kompenzálás biztosítása.

Alapvető nevelési módszerünk: az egyéni bánásmód, személyes kapcsolattartás, a családi nevelés felelősségének erősítése. A szülővel való közvetlen viszony kialakítására törekszünk. A veszélyeztetett gyermek GY.T. szerinti meghatározása.

A veszélyeztetettség:

olyan magatartás, mulasztás, vagy körülmény következtében kialakult állapot, ami a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. Nem azonos a csupán a szociálisan hátrányos helyzetben lévő gyermekkel.

Hátrányos helyzetű:

gyermek az akit családi körülményei, szociális helyzet miatt a jegyző védelembe vett, illetve aki után rendszeres gyermekvédelmi támogatást folyósítanak.

A gyermekvédelmi munka fő feladatai:

- Fel kell ismerni és fel kell tárni a gyermekek problémáit.
- A veszélyeztetett gyermek nyilvántartása
- Környezettanulmány készítése
- Meg kell keresni a problémák okát, védő-óvó intézkedések megtétele
- Ezek hatásainak ellenőrzése
- Segítségnyújtás, javaslattétel a problémák megoldásához
- Jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek.

Gyermekvédelmi programunk: átfogja az óvodai élet egészét, hogy biztosítsa a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, védő-óvó intézkedéseket tegyen, és a rászoruló gyermekek életlehetőségei javításában részt vegyen.

A szülő-gyermek, pedagógus együttműködésének formái

- Szülői értekezletek / tájékoztató jellegű, csoportos/
- SZMSZ szülők felkérésének kritériumai: azonos pedagógiai elvek, kultúrált szülői magatartás, empátia, gyermekszeretet
- családlátogatás igény szerint
- fogadó óra
- munkadélutánok, társadalmi munka
- ünnepek, rendezvények / anyák napja, évzáró, gyermeknap /
- hagyományos ünnepek

Az együttműködés várható eredménye: a gyermek egészséges személyiségfejlődéséhez szükséges együttműködési formák kialakulnak, fejlődnek. Az óvoda és a szülő azonos cél elérése érdekében összefogva biztosítja a gyermek optimális fejlődéséhez szükséges környezetet. Az óvoda figyel arra, hogy a gyermekről a szülő mindig pontos, naprakész információt kapjon.

11. A gyermek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések, a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Az óvodapedagógus feladata az 5. kompetenciának való megfelelés: a tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi – kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység.

Az óvodai nevelés céljai között szerepel az esélyegyenlőség biztosítása, a szociálisan rászoruló családok gyermekeinél jelentkező kognitív hátrányok csökkentése. Ez a tevékenység elsősorban nem szociális irányultságú, hanem nevelési, pedagógiai és kiemelt figyelmet igénylő kisgyermek, ezen belül a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű (továbbiakban: HH/HHH) gyermekek úgynevezett többletfejlesztését szolgálja. A szociális hátrányok kompenzálása a mélyebb együttműködést kívánja meg a nevelésben résztvevőktől: pedagógusok, család, gyermekjóléti szolgálat, civil szervezetek. Ajtónk mindenki előtt nyitva áll. Nincs normál vagy más. Csak gyermek van. Egyetemes emberi érték, hogy minden emberi élet értékes. Nem görcsös áldozatként, hanem belső meggyőződésből fakadóan hinnünk kell, hogy a sérült gyermek felnevelése, a társadalomba való integrációja nem lehetetlen. Vállalni tudjuk a részleges időben korlátozott integrációt.

A sajátos nevelési igényű gyermekeknek joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították.

Az integráció célja:

A szocializációs élettér megteremtése, mind az érintett, mind az egészséges gyermek részére. Fő célunk pedig a természetes élethelyzetek megélése, a mintautánczás, másolás. Az egyenlő esélyek megvalósulásának alapfeltétele, hogy olyanná kell formálni a befogadó közeget, az óvodát, a nevelést-oktatást, hogy a gyermek jól tudjon benne fejlődni, és már gyermekkorban megtalálja a helyét a társadalomban.

Alapelveink:

- A másság elfogadása mellett a személyiségfejlesztés, tolerancia

- A gyermeki jogok tiszteletben tartása
- A sajátos nevelési igényű gyermekek különleges védelme, érdekeinek figyelembe vétele
- A gyermekek közösségi, társas, érzelmi kapcsolatrendszerének biztosítása
- A sajátos nevelési igényű gyermekes családok támogatása, beilleszkedésük elősegítése
- Az egyéni fejlődési ütem eltérésének figyelembevétele

A pedagógiai hatások összehangolása

Speciális szolgáltatásaink

- Nevelési időben szervezett térítésmentes szolgáltatások: logopédia, gyógypedagógiai , szurdopedagógiai fejlesztés

Melyik gyermek integrálható az óvodában:

Mivel a normál csoport személyi ellátottsága nem változik, az integrálás után /során /ezért mindenképpen annyi és olyan gyermek kerülhet egy csoportba, aki szobatiszta, és testi szükségleteit a csoport életkori sajátosságainak megfelelően képes kielégíteni. Mozgásállapota azon a szinten van, hogyha segédeszközzel is, de képes önálló helyzetváltoztatásra. Jelenléte nem gátolja ép társait addigi óvodai életük folytatásában, vagyis a csoport életébe be tud illeszkedni. Az értelmi fejlettség szintje kevésbé meghatározható. Minden gyermek esete egyedi elbírálás alá esik a szakvélemény figyelembe vételével.

Az integrációs folyamat leírása:

- Gyermekorvos, védőnői kezdeményezések hatására alakul ki a gyermekről, hogy az átlagtól eltér. A MÁS-ság kiderülhet az óvodai élet folyamán, ilyenkor az óvodapedagógus is intézkedhet.
- A szülő beszerzi a szakértői bizottságok szakvéleményét / pl. óvodai felvétel okán /
- A szakvélemény birtokában felkeresi a polgármestert, és írásban kér segítséget gyermeke óvodában történő elhelyezéséhez. / KT. 13. \$/
- Az intézmény fenntartója biztosítja a gyermek fejlesztéséhez, fejlődéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételeket. Ezt követően a jegyző tájékoztatja az illetékes szakértői bizottságot. / KT.30.\$, 91.\$ /
- A szakértői bizottság elvégzi az integrált nevelés feltételeinek megállapításához szükséges vizsgálatokat.
- Az óvodai beíratásnál a gyermekadatainak felvételén túl, fel kell jegyezni a szakvéleményt kiállító intézmény nevét, címét, egyéb elérhetőségét, a szakvélemény számát.
- A családlátogatás alkalmával anamnézist kell végezni:
- A gyermek megfigyelése
- A szülők elmondása
- Információ a gyermekorvostól, gyógypedagógustól
- A szakvélemény elemzése szakember segítségével
- A gyermeket be kell vezetni a csoportba, ott a többiekkel el kell fogadtatni a mását, el kell érni, hogy elfogadják őt-a gyermekközösség felkészítése.
- Tervezés: az integrált gyermek képességeinek megismerése, nyomon követése, azok regisztrálása nagyobb odafigyelést, tudatosságot igényel /

szem előtt tartva, hogy a felmérés célja a megismerés, ill, a megismerés általi fejlesztés, és **nem a mindenáron való felzárkóztatás.**

- Egyéni fejlesztési terv készítése: szükséges alkalmazható eszközök, módszerek, a feladatcsökkentés mértéke, segítség szükségessége / gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus / az elért eredmények tapasztalatcsere útján történő elemzése.
- Differenciált bánásmód: a differenciálás eddig is azt jelentette, hogy mindenki más, ezért mindenkivel másként kell bánni. Ezt a szemléletet követve automatikusan belefér a még inkább más gyermek nevelése, csak nála egy kicsit intenzívebben érvényesítjük azt.
- Folyamatos kapcsolattartás a szakemberekkel, munkájuk megismerése, a két / esetleg több / pedagógus munkájának összehangolása.

Kapcsolatok:

Az óvoda a családok felé partnerként közelít, és ilyen magatartást kér tőlük a közös cél elérése érdekében.

Szoros együttműködés a szakemberekkel, szakmai kooperációk. Felkészítő előadások, fejlesztési terv készítésében segítség kérése, tapasztalatcsere.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztésével kapcsolatos feladataink.

- **Kiemelt figyelmet igénylő/ figyelem, magatartás zavaros, hiperaktív/tehetséges, SNI, HH-s, BTMN gyermekek felmérése fejlesztőpedagógus segítségével.**
- **Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek / diabétesz /**
- **Fejlesztési terv készítése szakember segítségével**
- **A fejlesztési terv segítségével, az érintett gyermekek fejlesztése / egyéni fejlesztési naplóvezetése.**

12. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek óvodai együttnevelése

12.1. A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése

Fogalma: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem – vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd. Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósításaira törekszik, fejlődik alkalmazkodó képességük, az akarat erejük, az önállóságra törekvésük, az érzelmi életük, az együttműködés.

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a gyermek életkori sajátosságainak a fogyatékoság, az autizmus spektrum zavar vagy egyéb pszichés fejlődési zavar által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- a képességek részleges vagy teljes kiesését, eltérő ütemű fejlesztőlehetőségét.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, **nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.**

A gyermekek habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének alapja a szakértői bizottság szakértői véleménye.

Az óvodai nevelőmunka során figyelemmel kell lenni arra, hogy:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti;
- a gyermek iránti elvárás fogyatékoságának, autizmus spektrum zavarának vagy egyéb pszichés fejlődési zavarának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg;
- tesztelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják.

12.1.1. A habilitációs, rehabilitációs tevékenység

egyéni és/vagy csoportos fejlesztés elsősorban gyógypedagógiai kompetencia, amely kiegészül a társszakmák – pszichológiai, orvosi – terápiás együttműködésével.

Az **egyéni fejlesztési terv** elkészítéséhez a gyermek sajátos nevelési igényének megfelelő szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus, konduktorpszichológus, orvos együttműködése szükséges.

Közös céljai és feladatai

A fejlesztés céljait minden esetben a fejleszthetőséget megfogalmazó pedagógiai – gyógypedagógiai- orvosi – pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni.

- a) A mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszédfogyatékoságból, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékoságból, autizmus spektrum zavarból illetve egyéb pszichés fejlődési zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával.
- b) Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására
- c) A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása
- d) Az egyéni sikert segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése
- e) Az egyes területeken kimagasló képességeket mutató gyermek támogatása

A habilitációs, rehabilitációs tevékenységeket meghatározó tényezők

- a) A sajátos nevelési igény típusa, súlyossága
- b) A sajátos nevelési igény kialakulásának, diagnosztizálásának és a speciális ellátás megkezdésének ideje
- c) Korai fejlesztésben és gondozásban részesült gyermek esetében a korai időszak fejlődésmenete.
- d) A gyermek: életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei, képességei, kialakult készségei, kognitív funkciói, meglévő ismeretei, családi háttere.

Mindezek alapján a fejlesztés magába foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd – és nyelvi készségek és az értelmi képességek fejlesztését.

Halmozottan fogyatékos gyermek, gyermekcsoport esetén a megállapított fogyatékoságok mindegyikére tekintettel kell lenni.

Intézményünk az Alapító Okiratában foglaltaknak megfelelően az alábbi SNI gyermekek együttnevelését, befogadását támogatja:

Az óvodai nevelés, a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik.

Teljes integráció: Az SNI – s gyermek minden tevékenységében részt vesz, együtt halad a többiekkel.

Részleges integráció: amikor a sajátos nevelési igényű gyermek a sérülés mértékének függvényében csupán 1-2 órát tölt a csoportban. (jelenleg nincs ilyen gyermekünk)

A többségi óvodában történő együttnevelés – az illetékes szakértői bizottság szakértői véleményének figyelembe vételével – minden esetben egyéni döntést igényel a gyermek szükségletei szerint.

12.1.2. A sajátos nevelési igényű gyermek integrált nevelésének megvalósítása

Sikerkritérium: a gyermekek beilleszkedése, egyenlő hozzáférése a tevékenységekhez, önmagához mért fejlődése.

12.1.2.1. Személyi feltételek biztosítása:

Az együttnevelésben részt vevő szereplők: a család, a gyermek, a gyermekközösség, az óvodapedagógus, a gyógypedagógus, a nevelőtestület. A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztését integrált keretek között a gyermek sajátos nevelési igényéhez igazodó, lehetőleg integrált fejlesztésben tapasztalatokkal rendelkező gyógypedagógus, konduktor segítse. Közreműködik az óvodapedagógusok integrációra való felkészítésében, tanácsadásban, a szülők és az óvoda közötti együttműködésben. Segít a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolásában.

A szakmai, pedagógiai feltételek biztosításához alapvető:

- pedagógiai, szakmai felkészültség, a pedagógusok részvételének támogatása az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken,
- magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógus,
- érvényesül a rehabilitációs szemlélet és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása,
- személyes elkötelezettség,
- stabil, egymás munkáját ismerő és elismerő kapcsolatteremtésre és kapcsolattartásra nyitott nevelőközösség (gyógypedagógussal) is,
- gyermekcentrikus pedagógiai munkát segítő dolgozók,

Az együttnevelés során az óvodapedagógus feladatai:

- Külön gondot fordít arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez,
- szükség esetén egyéni **fejlesztési tervet készít**, individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
- a tevékenységek tervezése, megvalósítása során a szakértői véleményben foglalt javaslatokat figyelembe veszi, eljárásait a gyermek szükségleteihez igazítja,
- egy – egy nevelési helyzet, probléma megoldását kreatívan kezeli, alternatívákat keres,
- alkalmazkodik az eltérő képességekhez, viselkedéshez,
- együttműködik a gyermek fejlődése érdekében a szakemberekkel, a pedagógiai folyamatokba beépíti iránymutatásait, javaslataikat,
- annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményekre is képes,

- rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához,
- az óvoda pedagógusai, pedagógiai munkát segítő alkalmazottai és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására, együttműködés a sajátos nevelési igényű gyermek családjával,
- a befogadó óvoda vezetője támogatja a pedagógusok részvételét az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.
- Szülői értekezlet, szülői fórum szervezése: Cél: befogadó szülői környezet kialakítása, társadalmi érzékenységet, integrációt támogató környezet megteremtése, (esetleges aggodalom mérséklése)
- Családkonzultáció: SNI gyermek szüleivel való együttműködés, kooperáció erősítése.
- Szakmai támogatás, szakmai konzultáció, esetmegbeszélés az óvodán belül: Cél: segítségnyújtás a befogadó pedagógiai környezet kialakításában, és a speciális bánásmódhoz tanácsadói támogatás pl.: PSZK
- Szakmai támogatás, konzultáció a külső partnerekkel.

Csoportszervezés elvei

Inkluzív formában, csoportonként maximum két – három SNI – s gyermek lehet, hogy minden gyermek megkaphassa a figyelmet, hogy fejlesztése eredményes legyen. Külön gondot fordítunk arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez. A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszert – és eszközrendszert minden esetben a gyermek állapotából fakadó egyéni szükségletei határozzák meg. Speciális tevékenységek megvalósításakor a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésének igényeit figyelembe vesszük.

Sikerkritérium: A gyermek közösségbe való beilleszkedése, egyenlő hozzáférése a tevékenységekhez, önmagához mért fejlődése.

12.1.2.2. A rendelkezésre álló tárgyi feltételek biztosítása

- Az integráltan nevelt gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs ellátást, melyre a szakértői bizottság javaslatot tesz.
- Az egyéni szükségletekhez igazodó környezet, speciális bútorok biztosítása.
- Az egyéni szükségletekhez igazodóan speciális segédeszközök használata; a segédeszközök elfogadtatása, azok következetes használatára és megővására nevelés.
- A gyógypedagógus által javasolt speciális fejlesztőeszközök és mindennapi tevékenységeket segítő eszközök biztosítása.
- Esetenként a logopédiai szobában történik az egyéni foglalkozás.
- Szakkönyvek beszerzése

12.1.2.3. Az integrációt elősegítő pedagógiai tevékenységek Sérülésspecifikus fejlesztési területek (a fejlesztés kiemelt területei):

1. Mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek

A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermeknél a mozgásszerv veleszületett vagy szerzett károsodása és/vagy funkciózavara miatt jelentős és maradandó mozgásos akadályozottság áll fenn, melynek következtében megváltozik a

mozgásos tapasztalatszerzés és a szocializáció. A különleges gondozási igényt meghatározza a károsodás keletkezésének ideje, formája, mértéke és területe. A jelentősen eltérő kórlelet – végtagredukciós fejlődési rendellenességek és szerzett végtaghiányok; petyhüdt bénulást okozó kórformák; a korai agykárosodás utáni mozgás – rendellenességek; egyéb maradandó mozgásállapot – változást, mozgás korlátozottságot okozó kórformák; a halmozott sérüléssel járó különböző kórformák – és károsodás miatt a mozgáskorlátozottság egyénileg is sok eltérést mutat. A mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott és halmozottan fogyatékos mozgáskorlátozott) gyermek óvodai nevelése során **kiemelt feladat a mozgásos akadályozottságból eredő hátrányok csökkentése, megszüntetése, a speciális, egyénre szabott eszközök használatának kipróbálása, megtanítása, s ezek segítségével a tágabb és szűkebb környezet minél sokrétűbb megismertetése, és így módon az életkornak megfelelő tapasztalatszerzésre, a megtanult mozgás alkalmazására nevelés.** Az óvodában biztosítani kell a gyermek állapotához igazodó megfelelő mozgás – és életteret (az ehhez szükséges akadálymentes környezetet, sajátos technikai eszközöket, pl.: lejtő, kapaszkodó), mindig szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét. Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció és a terápia feladatait, valamint a mozgásnevelést az óvodai tevékenységek körébe kell beépíteni. Az elsajátított mozgásminták rögzítése, a szükséges korrekciós helyzetek alkalmazása a napirend egészét átszövő feladat. Óvodáskorú mozgáskorlátozott gyermek fejlesztése, nevelése speciális szempontok figyelembevételét kívánja, az óvodai nevelés valamennyi területén.

Mozgásfejlesztés

Óvodás korban előtérbe kerül az életkori sajátosságoknak megfelelő tartási és mozgási funkciók segítése, a hely – és helyzetváltoztatás és a manipuláció javítása a nagy – és finommozgások célirányos fejlesztésével, az írás megalapozását célzó egyéb fejlesztésekkel. A mozgásfejlesztésben hangsúlyt kell kapnia a különböző önellátást, önkiszolgálást, helyváltoztatást segítő – támogató eszközök szükség szerinti használata kialakulásának is.

Önellátás, önkiszolgálás fejlesztése

A meglévő funkcióknak, a család igényeinek megfelelően, és velük együttműködve szükséges az önellátási funkciók fejlesztése, az életkornak megfelelő mindennapi tevékenykedtetés. A sérülés függvényében szükség lehet az egészségüggyel való kapcsolattartásra, pl.: inkontinencia kérdésének megoldásában.

Játéktevékenység

A mozgáskorlátozott gyermeket a játéktevékenységben akadályozhatja bizonytalan testtartása, helyzet és helyzetváltoztatás, az eszközök nehezítettsége, a téri tájékozódás terén fellépő nehézségek stb. Szükség lehet a játékhoz használt tér alakítására, a játéktevékenység egészének, esetleg egyes részeinek adaptálására. Az egyes tevékenységek során fontos a mozgáskorlátozott gyermek aktív szerepe, bekapcsolódása.

Nyelvi fejlesztés

A mozgáskorlátozottsághoz társulhatnak beszédzavarok, kommunikációs problémák. A szókincs szegényesebb lehet, a különböző kognitív funkciók érintettsége akadályozhatja versek, mondókák megtanulását, a mozgászavarok hatással lehetnek a nonverbális kommunikációra, légzésproblémák állhatnak fenn, súlyos esetben

beszédképtelenség is előfordulhat. Emiatt fontos feladat a mozgáskorlátozott gyermek bevonása minden nyelvi és kommunikációs képesség fejlesztését célzó tevékenységbe, szükség lehet sajátos fejlesztési célok kitűzésére, esetleg a logopédussal való együttműködésre.

Éneklés, zenei nevelés

Artikulációs problémák, légzésproblémák, a vitálkapacitás beszűkülése, ritmus és tempó érzékelésének nehezítettsége állhat fenn, ami pl.: felső végtag érintettség esetén kiegészülhet az eszközhasználat nehezítettségével. Az óvodás életkor kiemelt tevékenysége az éneklés, így a mozgáskorlátozott gyermek fejlesztésébe is beépítendő. Pozitív hatása előnyösen befolyásolhatja a mozgás fejlődést is (pl.: elősegíti a test ellazulását), társas cselekvést jelent, fejleszti a ritmus – és tempó érzékelést. A tevékenységek végzése közben szükséges lehet speciális testhelyzet felvétele, esetleg a gyermek állapota által meghatározott adaptált eszközök (hangszerek) használata.

Rajzolás, kézügyesség fejlesztése

Felsővégtag érintettség izomtónus fokozódása, gyenge izomzat, a törzs – és fejkontroll hiánya stb. okozhat problémát ezen a területen. Fontos a kéz funkciót és a manipulatív tevékenységek segítségét célzó megfelelő testhelyzet megtalálása, a kóros izomfokozódások, együtt mozgások leépítése, szükséges lehet adaptált eszközök használata, esetleg az eszközök rögzítése, a finommotorika és grafomotoros képességek célirányos fejlesztése. Minden tevékenység során kiemelt feladat a tapasztalatszerzés biztosítása, a cselekvéses ismeretszerzés lehetőségeinek megteremtése. A mozgáskorlátozott gyermek eltérő tapasztalatokkal rendelkezik, észlelési problémái, testséma – zavarai lehetnek, kevesebb ismerettel rendelkezik az őt körülvevő világról. Alkalmat kell adni a minél sokrétűbb, mozgásos tapasztalatszerzésre, fejleszteni kell a kognitív funkciókat, különböző észlelési területeket, a figyelmet, emlékezetet, téri tájékozódást stb.

2. A hallási fogyatékos (hallássérült) gyermek

2.1. A súlyos fokban hallássérült – siket – gyermek

(a beszéd tartományban mért hallásvesztés 90 dB vagy nagyobb) óvodás életkorban történő fejlesztési feladata a nyelvi kommunikáció rendszerében a hallás és a beszédértés fejlesztése, a hangos beszéd aktív használatának építése, a grafomotoros készségfejlesztés és a diszfázia – prevenció.

Az óvodai nevelés során arra kell törekedni, hogy a súlyos fokban hallássérült kisgyermek hangmegnyilvánulásaiival, majd beszéddel hívja fel magára a figyelmet, közölje kívánságait. Környezete igyekezzon a gyermek közölnivalóját, kommunikációs próbálkozásait megérteni.

Az óvodai nevelés egész időtartamát átfogó feladat a kognitív funkciók és az érzelmi élet fejlesztése, alapvető önkiszolgálási szokások elsajátítása, az aktív nyelvhasználat építése. Ennek keretében kell fejleszteni a beszédértést, szókincset, szájról olvasási készséget. Törekedni kell a beszédérthetőségének kialakítására, főleg a magánhangzók esetében.

A nyelvi kommunikáció megalapozása érdekében kívánatos, hogy értsék, ismerjék fel hány szó, rövid mondat grafikus képét, hozzájuk intézett leggyakoribb kérdéseket, közléseket.

2.2.Enyhébb fokban nagyothalló gyermek

Az enyhe fokban nagyothalló gyermekeknek a beszéd tartományban mért hallásvesztés 30 – 45 dB közötti. **A nagyothalló gyermek az emberi beszéd, a környezeti hangok korlátozott felfogására, differenciálásra képes.**

Beszédfejlődésük késve, általában spontán (hallókészülékkel vagy anélkül) indul meg.

- Hangsúlyt kap a nyelvi kommunikáció megindítása, a kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése,
- a beszédértés, a szókincsfejlesztés
- a gyermeket körülvevő környezet minden elemében a nyelvi kommunikáció szituatív alkalmazása.

A hallássérült gyermek fejlesztésének eredményességét meghatározza, hogy a gyermek az óvodába lépéskor milyen beszédmegértési, beszédalkalmatlansági állapotban volt. Ezt befolyásolja a gyermek hallásállapota, illetve egyéb tényezők (pl.: kognitív és pszichés állapot, szociokulturális környezet stb.)

Az anyanyelvi – kommunikációs fejlesztés az óvoda egész napi tevékenységében megjelenik, minden tevékenységbe be kell vonni a hallássérült gyermeket.

2.3.A hallásukat műtéti úton helyreállított/ létrehozott (cochlea implantált) hallássérült gyermek

Egyik vagy mindkét oldalon elvégzett hallásjavító műtét után fizikai értelemben szinte ép hallás mérhető náluk.

Fejlesztésük:

- beszédhallásra alapozott módszerekkel (beszédértésük, beszédprodukciónak fejlődése a halló gyermekek beszédfejlődéséhez hasonló)
- fejlődésük ütemét meghatározza: a műtét időpontja, a támogató családi háttér, a minél korábbi pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozás, audiológiai gondozás, intellektus.

3. Enyhe értelmi fogyatékos kisgyermek fejlesztése

- Az enyhe értelmi fogyatékoság esetén mint a kortáscsoporttal, a társakkal való együttműködés, kommunikáció segíti a spontán tanulást.
- A spontán tanulást segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél.

4. Akadályozott beszédfejlődésű gyermek fejlesztésének feladatai (beszéd fogyatékos gyermek)

Beszéd fogyatékos az a gyermek, akit a szakértői bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít. Jellemző a gyermekre, hogy az anyanyelv elsajátítás folyamata akadályozott, a gyermek életkorától eltérő. A beszéd fogyatékos gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája, illetve a beszéd problémához társuló megismerési nehézségek és viselkedési zavarok miatt eltérően fejlődik.

Fejlesztésének feladatai:

- A fejlesztés az anyanyelvi nevelést középpontba állító intenzív, komplex nevelési környezetben valósulhat meg.
- Az ismeretszerzést sokoldalú tapasztalatszerzést biztosító módon, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel tesszük lehetővé, fejlesztve ezáltal a gyermek személyiségét és társas kapcsolatát is.

- Kiemelt feladatnak tartjuk az aktív nyelvhasználat és a kommunikáció kialakítását, az értelmi fejlesztést, a mozgás és az észlelési funkciók, valamint a vizuomotoros koordinációs készség javítását, az érzelmi élet fejlesztését.
- Az óvodai nevelés során az anyanyelvi nevelés, a mozgás, a kommunikáció, illetve a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése fontos feladat.

5. Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek

Az autizmus spektrum zavar jellegzetessége a társas viselkedést, a kölcsönösséget igénylő kommunikációt és a rugalmas viselkedésszervezést megalapozó kognitív készségek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg. Jellemző az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermekekre az egyenetlen képességprofil. Előfordulhat ép intellektus mellett és értelmi sérülés mellett is. A fejlődési zavar áthatja a gyermek fejlődését átlagos vagy átlag feletti intellektusnál is. A fejlődési zavar a megismerési funkciókat és a társas viselkedés fejlődését érinti leginkább. Gyakori a nyelv hiánya, megkésett fejlődése.

A korai habilitációs terápia egyes tünetek kialakulását csökkentheti, a fejlődési eltéréseket csökkentheti. Ennek eredményeként a gyermek óvodába lépéskor már rendelkezhet korlátozott mennyiségű, de célszerűen használt augmentált (vizuálisan segített) kommunikációs eszköztárral.

A korai fejlesztés hiányában az óvodai fejlesztés fő iránya:

- a kommunikáció megindítása
- a viselkedésproblémák, gondolkodási készségek terápiája
- korai elemi készségek kialakítása (szobatisztaság, önkiszolgálás, evés – rágás)

Jól beszélő, jó értelmi képességekkel rendelkező autizmus spektrum zavarban szenvedő gyermek fejlesztése az óvodában:

- kommunikációs, szociális és kognitív fejlesztést kiemelten kezeljük
- a természetes élethelyzeteket használjuk fel a fejlesztésre
- szoros együttműködést alakítunk ki a családdal
- óvodai környezetet alakítjuk a gyermek szükségleteihez igazodva

6. A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem – vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

A sajátos nevelési igényű gyermekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású részképességzavarok vagy azok halmozott előfordulása jellemzi.

Fejlesztésük az óvodában:

- Különös gondot fordítunk a tevékenységet meghatározó állandó keretek, szabályok megtartására
- Kihasználjuk a pozitív visszajelzés, a dicséret fejlesztő hatását
- kiemelt területként kezeljük a kognitív és az emocionális – szociális képességek fejlesztését, elősegítve a beilleszkedést, az iskolára való felkészülést
- fejlesztésük a szakértői véleményben foglalt képességprofilra alapozott egyéni fejlesztési terv szerint valósul meg
- a fejlesztés a szülő aktív bevonásával történik
- a másodlagos zavarok, inadaptív – teljesítménykudarok miatt kialakuló – viselkedés kialakulását igyekszünk megelőzni

7. Magatartási zavarban szenvedő, autisztikus kisgyermek fejlesztésének feladatai

- az óvodai nevelés elsődleges feladata a kommunikációs, szociális és kognitív habilitáció, terápia
- ennek érdekében fontos a természetes élethelyzetek kihasználása a fejlesztésre, egyénileg motiváló, speciálisan a gyermek szükségleteihez alkalmazkodó módon
- az óvodai fejlesztés minden esetben pszichológiai képességmérés, fejlődési szint és szociális adaptáció követése alapján, egyéni tervekkel történik, speciális módszerekben képzett szakemberek segítségével.

Minden sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése szakember bevonásával történik, a fejlesztési tervet az óvodapedagógus és a szakember együttesen készíti el. A sajátos nevelési igényű gyermek beiskolázása szakértői vélemény alapján történik.

12.1.3. Az SNI gyermek fejlődésével kapcsolatos dokumentumok vezetése

- Az SNI gyermekkel érkező dokumentumok, szülői dokumentumok, az egészségügyi ellátás dokumentumai, szakvélemények, szakértői vélemények, valamint pszichológiai és pedagógiai státusz dokumentumai: szakértői vélemény, a szakértői javaslat száma, irattári száma.
- Az SNI gyermekkel kapcsolatos tanügyi dokumentumok:
 - egyéni fejlődési napló
 - egyéni fejlesztési terv
 - tudásszint mérő
 - csoportnapló
 - nevelési év végi értékelés
- Szakmai dokumentumok:
 - Alapító okirat
 - SZMSZ
 - Helyi Pedagógiai Program
 - Gyermekvédelmi dokumentumok összessége
- Az SNI gyermek fejlődésével, készség és képességfejlesztésével összefüggő dokumentumok:
 - a lehetséges fejlesztési eljárások, terápia bemutatása
 - folyamatdiagnosztika
 - az egyéni fejlesztési terv
 - pedagógiai vélemény összegyűjtése
 - vonatkozó törvények és rendeletek részletei, az értelmezéshez szakszavak szótára

12.1.4. Az SNI gyermek integrálásának pedagógiai gyakorlat folyamata

- Az eltérő fejlődésű kisgyermek szakértői vizsgálatát előkészítjük
- Tájékoztatjuk a gyermek szüleit az őket megillető jogoktól
- Az SNI gyermek kontrollvizsgálatát figyelemmel kísérjük
- A kisgyermek sérüléséhez igazodóan a szakértői véleményben előírt szakirányú végzettségű gyógypedagógust alkalmazunk
- Előkészítjük a kisgyermek fejlesztési tervét
- Megszervezzük a rehabilitációs foglalkozásokat

- Megszervezzük a fejlesztő foglalkozásokat (gyermekenként heti 1 – 2 alkalom, 30 percben)

Kiemelten figyelünk a gyermekek bevonására az alábbi területeken:

- játék
- verselés, mesélés, dramatikus játék
- ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- mozgás
- a külső világ tevékeny megismerése
- munka jellegű tevékenységek
- figyelünk hogyan alakul az SNI gyermek társas kapcsolata

Félévente a gyermek fejlődését áttekintjük, közösen a szülő, a gyógypedagógus, óvodapedagógus segítségével, a szülő a fejlődési naplóban fél évente aláírásával jelzi, hogy megismerte a gyermek fejlődésének jellemzőit.

A gyermeki fejlődés nyomon követésének ajánlott szakaszi:

- óvodával való ismerkedés szakasza
- a fejlődés nyomon követése fél éves időkeretben, ajánlás az egyes gyermekre és csoportra irányuló értékelési rendszerünk hatékonyságának elemzésére középső és nagy csoportos gyermekek számára
- a fejlődés áttekintése öt éves korban
- döntés a beiskolázásról 6 – 7 éves korban, szakvélemény alapján
- után – követés

12.2 Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek

Fogalma: az a különös bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. Óvodánkban a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekekkel a Győr- Moson – Sopron Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat Soproni Tagintézményének fejlesztő pedagógusai foglalkoznak, valamint a csoport óvodapedagógusai.

12.3 Kiemelten tehetséges gyermek

Cél: olyan támogató és szakszerű környezet megteremtése, amelyben a „tehetség – ígéret” minél korábbi életkorban felfedezhetők és komplex fejlesztő tehetségprogrammal kiemelkedő képességeik tovább fejlesztése biztosítottá válik. A „tehetség - ígéret” felfedezése, gondozása egyre inkább a mindennapok részévé válik és magában hordozza a tehetség azonosításának állandó lehetőségét.

Alapelveink:

- A „tehetség – ígéret” felfedezése, erős oldalának fejlesztése ill. szakember felé irányítása
- Kiegyensúlyozott, elfogadó, szeretetteljes óvodai légkör megteremtése

„Vegyék észre, ha egy gyermek különleges, nem azért különleges, mert különb akar lenni, hanem azért, mert nem tud más lenni.”

/Szabó Magda/

Feladat:

- Az óvodapedagógus a differenciálás eszközrendszerével segíti a tehetség fejlesztését
- Pedagógusok szakértelme, szakmai többlettudása egymást jól kiegészítve a „tehetség – ígéret” gondozásának szolgálatában áll.

13.A Peresztegi Gólyafészek Óvoda és Mini Bölcsőde helyi sajátosságai

- Óvodánk családi, barátságos, nyugodt, elfogadó falusi környezetben, gyönyörű, virágos, fás, tágas, mozgásfejlesztő játékokkal felszerelt udvarral rendelkezik, a mini bölcsőde szomszédságában.
- Szoros kapcsolatot ápolunk a családokkal, óvodánkban a gyermekek szeretetben, biztonságban fejlődhetnek, miközben az egyéni bánásmód rugalmas, folyamatos napirend érvényesül.
- A családok közül sokan a nagyszülőkkel együtt élnek.
- A falusi környezet kiválóan alkalmas a nagy sétákra, piknikekre, házi állatok megfigyelésére.
- Óvodánk fejlesztő szobájában délelőttönként fejlesztő pedagógus, logopédus, (gyógypedagógus, szurdo pedagógus) foglalkozik a gyerekekkel.
- Délutánonként szabadon választható programokon vehetnek részt az erre vállalkozó gyerekek. Angol, hittan, hangtál, gyermektánc, ovi foci, karate.

14. Záró gondolatok

Az óvodánk tartalmi munkájának fő irányát eddigi hagyományainkra, gyakorlatunkra építve folytatjuk. Figyelembe vesszük a gyermekek, a szülők és a fenntartó igényeit, valamint lehetőségeinket.

Mellékletek:

1. Egyéni fejlesztési lapok
2. Egyéni iskolaérettségi vizsgálat.

15. Legitimációs záradék

A Peresztegi Gólyafészek Óvoda és Mini Bölcsőde Helyi Pedagógiai Programját a nevelőtestület bevonásával készítette:

Bokor Tiborné /óvoda ig./

A helyi Pedagógiai Programot egyhangúlat elfogadta a jegyzőkönyv alapján 19/2024. ikt. számú jegyzőkönyv alapján.

Pereszteg, 2024.01.05.

P.H.

Bokor Tiborné
óvoda.ig.

A szülői szervezet képviselőivel tartott megbeszélésen a Helyi Pedagógiai Program ismertetésre került. A Szülői Munkaközösség véleményezési jogával élve a dokumentumban megfogalmazottakkal egyetértett a 19/2024. ikt számú jegyzőkönyv alapján

Pereszteg, 2024.01.07.

P.H.

Bokor Tiborné
óvoda ig.

A fenntartó képviseletében jóváhagyta P.H.
aláírás

Pereszteg, 2024.03.07.

Érvényesség: Felülvizsgálat a jogszabályi változásoknak megfelelően.

Nyilvánosság: a helyben, szokásos módon.

Jóváhagyta:

Pereszteg, 2024.03.07.

Bokor Tiborné óvoda ig. P.H.

FELHASZNÁLT SZAKIRODALOM

- Az óvodai nevelés programja. Bp. OPI, 1989.
- Az Óvodai Nevelés Országos alapprogramja. Magyar Közlöny , 2018.évi 118.sz.
- Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel JNSZM Ped. Int.1997.
- Pethő Ágnes: Az óvodai nevelőmunka szabályozása Óv. Nevelés 1996.8.sz.
- Ranschburg Jenő: Félelem , harag, agresszió / Tankönyvkiadó 1981 /
- Dr. Tóthszöllősné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában / Bp. FER-CO KFT /
- Méri Ferenc- V. Binet Ágnes : Gyermeklélektan Gondolat kiadó, Bp. 1978.
- Óvoda Vezetési Ismeretek Raab Kiadó
- Porkolábné Dr.Balogh Katalin-Dr. Páli Judit- Pintér Éva-Szaitzné Gregorits Anna.
Komplex prevenciós óvodai program Bp. 1996.
- A játék, szabadjáték szerepe az óvodai hátránycsökkentésben, a fejlesztés beépítése a
pedagógiai programba / résztvevői anyag /
- Aszali Anett – Horváth Judit – Horváthné Csapucha Klára – Dr Rónáné Falus Júlia:
Amit az óvónőnek észre kell vennie /Tájékoztató vizsgálat a nagycsoportos óvodások
képesség és készség szintjéről: 35 – 40 o./

Mérési – fejlesztési lapok - mellékletek

A gyermek neve.

Fejlesztési területek	201 / 201					
	Fejlesztendő képességek	Intézkedési felelősök	Fejlesztendő képességek	Intézkedési felelősök	Fejlesztendő képességek	Intézkedési felelősök
1. Szociális fejlettség						
2. Érzelmi – akaratí fejlettség						
3. Játék						
4. Feladat és kötelességvállalás						
5. Mozgás, motoros képesség						
6. Értelmi fejlettség						
7. Nyelvi kifejezőkészség						

III. ÉRTELMI FEJLETTSÉG

6. A gyermek értelmi fejlettsége

[illegible]

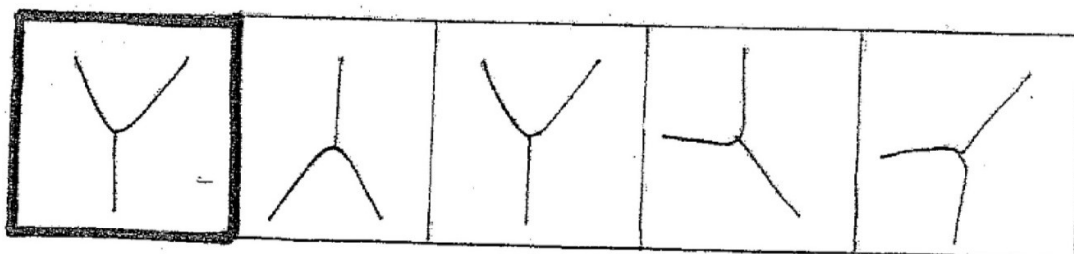
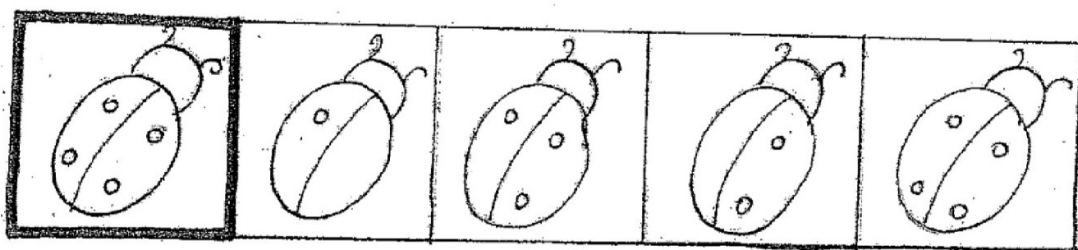
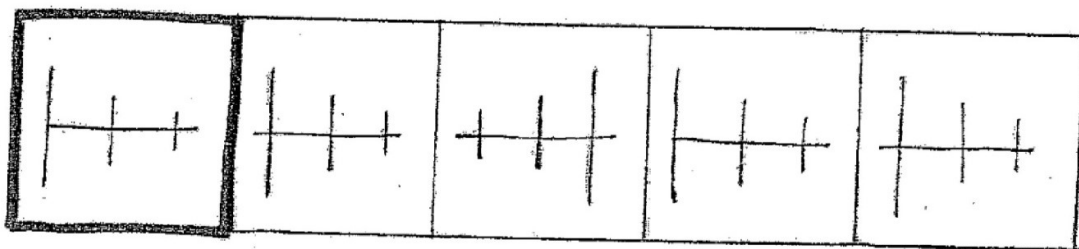
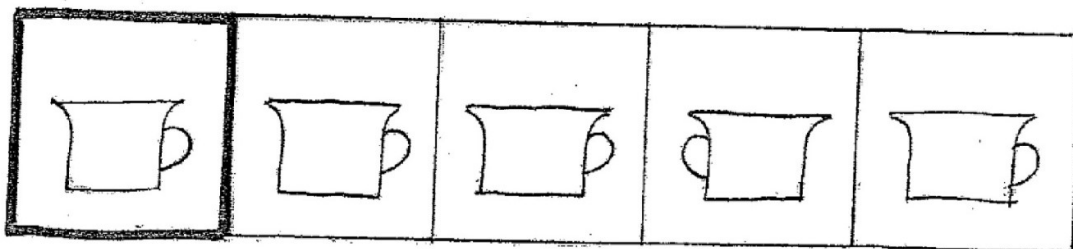
Név:	Életkor:
Születési idő:	Vizsgálat időtartama:
Vizsgálat Ideje:	Vizsgálatvezető neve:

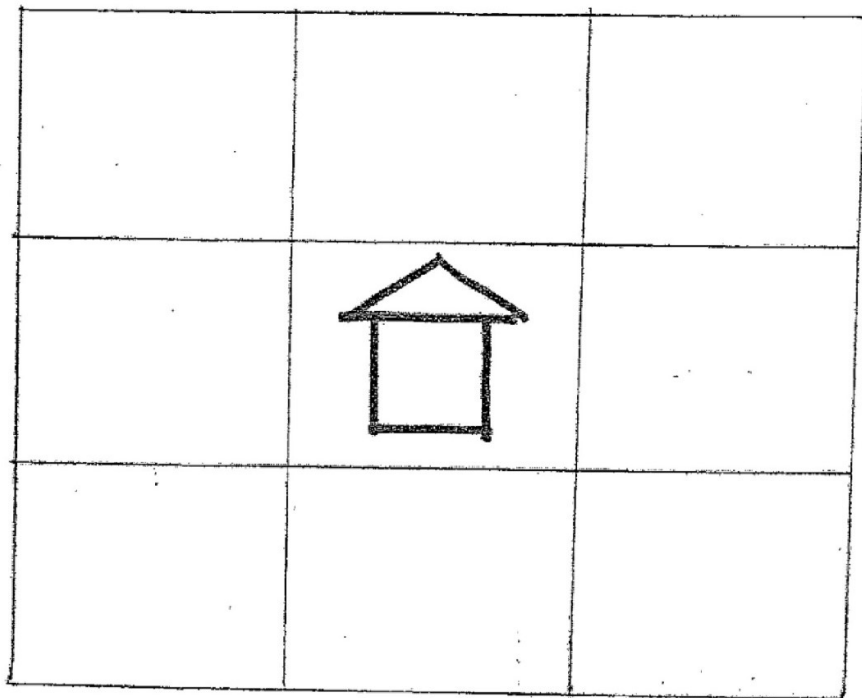
CSOPORTOS VIZSGÁLAT

Megfigyelt terület		Értékelés		Eredmény	Megjegyzés
I. ÁBRÁZOLÓ – KIFEJEZŐ KÉSZSÉG					
I/1.	Részletezettség:	Komplexitás:	Arány:		
Emberalak ábrázolás	Motoros koord.:	Összesen:	Tárgyjegy		
I/2.	Szerialitás	Reprodukálás	Iránytartás		
Formamásolás:					
II. VIZUÁLIS ÉSZLELÉS					
II/1.					
Vizuális diszkrimináció	III. TÉRI TÁJÉKOZÓDÁS, VIZUO – MOTOROS KOORDINÁCIÓ				
III/1.	1. forma	2. forma			
Tájékozódás négyzethálóban					
EGYÉNI VIZSGÁLAT					
I. VIZUÁLIS ÉSZLELÉS					
I/1.	I/1./A különbség – bögge	I/1./B különbség – geom. alak			
	I/1./C azonoság – kutya	I/1./D azonoság – geom. alak			
	I/2./A összeillesztés	I/2./b megnevezés			
I/2.	Részekből az egész összeillesztése, tárgykép felismerése és megnevezése, főfogalom rend., általánosítás	I/2./C főfogalom	I/2./D általánosítás		
		gyűjtőcs	állat		
II. VIZUÁLIS EMLÉKEZET					
II/1.	Ház, alma, autó, fenyőfa, gomba, nap, kutya				
Vizuális szeriális emlékezet					

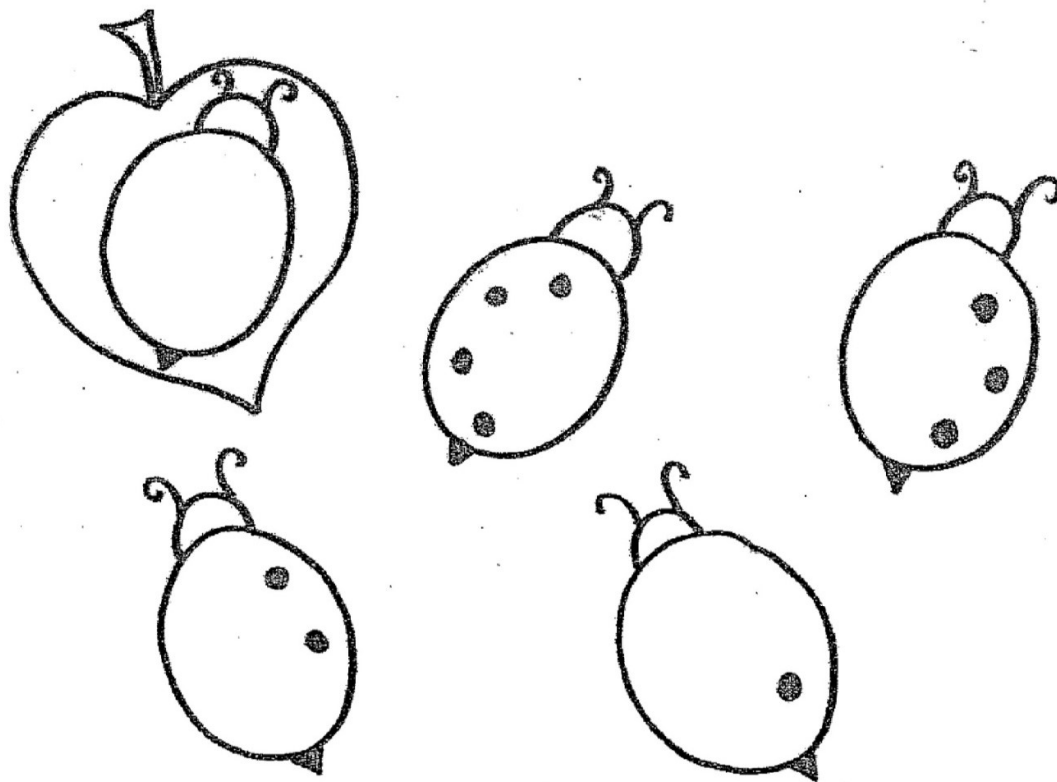
III. AUDITÍV ÉSZLELÉS					
III/1.	doboz-dobol	kéz-kéz	öz-ös	zseb-seb.	
Akuszikus differenciálás	baba-baba	agár-agár	fok-fok	vonat-fonal	
	tálca-pálca	pata-paca	gyúl-gyúl	fék-szék	
IV. AUDITÍV EMLÉKEZET					
IV/1.	ház-kutya-virág	asztal-felhő-olló-ceruza			
Akuszikus szeriális emlékezet	fa-cica-ajtó-bácsi-szekrény	nap-lámpa-könyv-játék-telefon-hóember			
példasor: 2-5-7	3-4-9	1-4-3-8	2-9-6-7-1	3-5-9-4-2-8	
V. TÉRI TÁJÉKOZÓDÁS, TÉRI ORIENTÁCIÓ					
V/1/A	fej fedt	fej mögött	orrod előtt		
Névtók alkalmazása/passzív	fej fedt	asztal alatt	két láb között		
V/1/B	fej fedt	fej mögött	orrod előtt		
Névtók alkalmazása/aktív	fej fedt	asztal alatt	két láb között		
V/1/C	labda az alsó sorba középre	nap a felső sor elejére			
Téri viszonyok rajzos feladatban	autó az első oszlopba alulra	fa az utolsó oszlopba felülre			
VI. IDŐI ÖSSZEFÜGGÉSEK					
VI/1.	sorrend		történet		
Eseményképsor					
VII. SZÁMFOGALOM					
VII/1/A	VII/1/A	VII/1/B	VII/1/C		
Számfogalom	keletkezés	kiegészítés	foglalmi szint		
VIII. MEGFIGYELÉSEK					
Kezesség:	Ceruza fogás, nyomaték:				
Magatartás:	Mozgás:				
	Beszédhiba, beszédmotorika, beszédgrammatika:				
	Figyelem:				

1. sz. melléklet

8. sz. melléklet

10. sz. melléklet